FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM

(femte avdelningen i utökad sammansättning)
den 21 januari 1999 *

I de förenade målen T-129/95, T-2/96 och T-97/96,

Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, bolag bildat enligt tysk rätt, Sulzbach-Rosenberg (Tyskland),

och

Lech-Stahlwerke GmbH, bolag bildat enligt tysk rätt, Meitingen-Herbertshofen (Tyskland), företrädda av advokaten Rainer M. Bierwagen, Bryssel, delgivningsadress: advokatbyrån Elvinger och Dessoy, 31, rue d'Eich, Luxemburg,

sökande,

med stöd av

Förbundsrepubliken Tyskland, företrädd av Ernst Röder, Ministerialrat, förbundsekonomi- och teknologiministeriet, Bonn (Tyskland), i egenskap av ombud,

intervenient,

* Rättegångsspråk: tyska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Ulrich Wölker och Paul F. Nemits, båda vid rättstjänsten, i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

med stöd av i målen T-2/96 och T-97/96,

Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, företrätt av Christopher Vajda och Lindsey Nicoll, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Förenade kungarikets ambassad, 14, boulevard Roosevelt, Luxemburg,

intervenient,

angående en talan om, i mål T-129/95, ogiltigförklaring av kommissionens beslut 95/422/EKSG av den 4 april 1995 om statligt stöd som fristaten Bayern avser att bevilja till EKSG-stålföretagen Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg och Lech-Stahlwerke GmbH, Meitingen-Herbertshofen (EGT L 253, s. 22), i mål T-2/96, ogiltigförklaring av kommissionens beslut 96/178/EKSG av den 18 oktober 1995 om statligt stöd från Bayern till EKSG-stålföretaget Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg (EGT L 53, s. 41), och, i mål T-97/96, ogiltigförklaring av kommissionens beslut 96/484/EKSG av den 13 mars 1996 om

statligt stöd från Freistaat Bayern till EKSG-stålföretaget Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg (EGT L 198, s. 40),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(femte avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av avdelningsordföranden J. Azizi samt domarna R. García-Valdecasas, R. M. Moura Ramos, M. Jaeger och P. Mengozzi,

justitiesekreterare: A. Mair,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 16 juli 1998,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 Enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (nedan kallat EKSG-fördraget) är statligt stöd till stålföretag i princip förbjudet. I artikel 4 c i fördraget anges att "[s]ubventioner eller statliga stödåtgärder eller särskilda pålagor som ålagts av staterna oavsett i vilken form det sker" är oförenliga med den gemensamma marknaden för kol och stål och därför förbjudna enligt de villkor som anges i fördraget.

2 Artikel 95 första och andra stycket i EKSG-fördraget har följande lydelse:

"I alla i detta fördrag inte förutsedda fall som synes kräva ett beslut eller en rekommendation av kommissionen för att inom ramen för den gemensamma marknaden för kol och stål och i enlighet med artikel 5 förverkliga någon av de i artikel 2—4 närmare angivna målsättningarna för gemenskapen kan detta beslut fattas eller denna rekommendation lämnas med rådets enhälliga samtycke och efter att den rådgivande kommittén hörts.

Beslutet eller rekommendationen skall ange eventuellt ifrågakommande sanktioner som skall bestämmas om på samma sätt."

3 För att bemöta kraven på en omstrukturering av stålindustrin införde kommissionen med stöd av de ovannämnda bestämmelserna i artikel 95 i fördraget i början av 1980-talet ett gemenskapssystem som tillåter statligt stöd till stålindustrin i vissa begränsade fall. Detta system har ändrats vid flera tillfällen för att anpassas efter konjunktursvårigheterna inom stålindustrin. De gemenskapsregler för stöd till stålindustrin som gällde under den aktuella perioden i detta fall var därför den femte uppsättningen (kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG av den 27 november 1991 om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin, EGT L 362, s. 57, svensk specialutgåva, område 13, volym 21, s. 189, nedan kallat femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin). Det framgår av övervägandena i beslutet att det i likhet med de tidigare reglerna inrättar ett gemenskapssystem som omfattar allt slags stöd, selektivt eller generellt, som finansieras av medlemsstaterna.

4 Följande bestämmelser i detta beslut är relevanta i detta fall:

— Artikel 1:

"1. Stöd till stålindustrin, vare sig det är selektivt eller generellt, som finansierats av medlemsstaterna eller regionala eller lokala myndigheter eller genom

statliga medel får oavsett form betraktas som gemenskapsstöd och därmed förenligt med en väl fungerande gemensam marknad endast om det uppfyller kraven i artikel 2—5.

2. Med 'stöd' avses även inslag av stöd i överföringar av statliga medel till stålföretag från medlemsstater, regionala eller lokala myndigheter eller andra organ i form av köp av aktier, kapitaltillskott eller jämförbar finansiering (t. ex. köp av obligationer som kan konverteras till aktier, eller lån till en ränta som helt eller delvis beror på företagets finansiella utveckling) som inte kan betraktas som tillförsel av egentligt riskkapital i enlighet med den investeringspraxis som är gängse i en marknadsekonomi.

..."

— Artikel 6.1, som innehåller föreskrifter om särskilda kontroller för att säkerställa att bestämmelserna följs:

"Kommissionen skall underrättas i så god tid att den hinner yttra sig i ärendet om alla planer att bevilja eller förändra stöd ...".

— Artikel 6.4:

"Om kommissionen efter att ha givit berörda parter tillfälle att yttra sig finner att stöd i ett visst fall är oförenligt med bestämmelserna i föreliggande beslut, skall den underrätta medlemsstaten i fråga om sitt beslut ... Artikel 88 i [EKSG-]fördraget skall tillämpas om en medlemsstat inte följer beslutet. De planerade åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 får verkställas endast med kommissionens godkännande och på de villkor kommissionen anger."

5 Dessa bestämmelser skall läsas mot bakgrund av artiklarna i femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin. Enligt artiklarna 2—5 i detta beslut kan vissa begränsade kategorier av stöd anses vara förenliga med den gemensamma marknaden. Dessa bestämmelser avser

— stöd till forskning och utveckling (artikel 2),

— stöd till miljöskyddsåtgärder (artikel 3),

— stöd till nedläggning (artikel 4), samt

— regionalt investeringsstöd (artikel 5).

Vidare omfattar den föregående upplysningsplikt som föreskrivs i artikel 6.1 offentliga myndigheters eller andra organs planer på att överföra statliga medel till stålföretag (genom aktieköp eller kapitaltillskott eller jämförlig finansiering), så att kommissionen får möjlighet att avgöra om kapitalöverföringen innefattar stödinslag och i sådant fall undersöka om de är förenliga med artikel 2—5 i beslutet.

Faktiska omständigheter i målet

Bakgrund

1. *Bildandet av sökandebolaget Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH*

6 Bolaget Eisenwerk-Gesellschaft Maximilianshütte (nedan kallat Maxhütte) försattes i konkurs år 1987. Inför utsikten av en omstruktureringsplan (ramavtal av den 4 november 1987) beslutade konkursförvaltaren att fortsätta verksamheten i Maxhütte.

7 Under år 1990 övertog två nybildade företag verksamheten i konkursföretaget. Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (nedan kallat NMH) övertog de delar av Maxhüttes produktsortiment som omfattades av EKSG-fördraget medan Rohrwerke Neue Maxhütte GmbH (nedan kallat RNM) övertog rörtillverkningen.

2. *Delstaten Bayerns delägarskap i företagen NMH och Lech-Stahlwerke GmbH*

8 De första ägarna i NMH var delstaten Bayern (nedan kallad Bayern) (45 procent) och de privata företagen Lech-Stahlwerke GmbH (nedan kallat LSW) (11 procent), Krupp Stahl AG (11 procent), Thyssen Stahl AG (5,5 procent), Thyssen Edelstahlwerke AG (5,5 procent), Klöckner Stahl GmbH (11 procent) och Mannesmann Röhrenwerke AG (11 procent).

9 RNM ägdes av NMH (85 procent) och bolaget "Kühnlein", som var huvudrepresentant för de stålrör som producerades (15 procent).

10 År 1988 köpte Bayern en andel på 19,734 procent i LSW. LSW var ett dotterbolag till det tyska stålföretaget Saarstahl, som överlät sina andelar till Aicherkoncernen i januari 1992.

11 Den 1 augusti 1988 beslutade kommissionen att Bayerns planerade delägarskap i NMH och LSW inte innebar någon form av statligt stöd (nedan kallat 1988 års beslut). Den 27 juni 1989 gav kommissionen tillstånd till bildandet av det nya bolaget Neue Maxhütte med stöd av artikel 66 i EKSG-fördraget.

12 I enlighet med ett avtal av den 7 december 1992 och den 3 mars 1993 överlät Klöckner Stahl sina andelar i NMH till bolaget Annahütte Max Aicher GmbH & Co KG (nedan kallat Annahütte) för 1 DM. Den 14 juni 1993 överlät Krupp Stahl AG, Thyssen Stahl och Thyssen Edelstahlwerke sina andelar i NMH till LSW för 200 000 DM.

13 Efter denna omstrukturering såg ägarförhållandena i NMH ut på följande sätt:

Bayern	45 procent
LSW	33 procent
Annahütte	11 procent
Mannesmann Röhrenwerke AG	11 procent

LSW och Annahütte kontrollerades av företagaren Max Aicher.

3. *Privatiseringsplanen för NMH*

14 I samband med ett privatiseringsprogram beslutade Bayern år 1994 att överlåta sina andelar i NMH och LSW. Efter att ha granskat två olika privatiseringsplaner, valde Bayern företagaren Max Aichers plan.

15 Den 27 januari 1995 undertecknade Bayern och bolaget Max Aicher GmbH & Co KG (nedan kallat bolaget Max Aicher) två avtal.

a) I fråga om NMH skulle Bayern

— sälja sin andel på 45 procent i NMH till bolaget Max Aicher för 3 DM,

— överta 80,357 procent av NMH:s samlade förluster fram till och med slutet av år 1994. Förlusterna hade slutgiltigt fastställts till ett belopp på 156,4 miljoner DM, vilket betydde att Bayern skulle bidra med 125,7 miljoner DM,

— få avräknat de lån som delstaten hade beviljat i egenskap av delägare från det planerade ekonomiska stödet på 125,7 miljoner DM. Detta ekonomiska stöd skulle således delvis bestå i att Bayern avsade sig anspråk på återbetalning av lånen i fråga, samt

— bidra med ekonomiskt stöd på upp till 56 miljoner DM för investeringskostnader för "Altlasten" (kostnader för tidigare verksamhet), exempelvis miljöskyddsåtgärder, bullerskydd och bekämpning av luftföroreningar.

De andra bolagen, Mannesmann Röhrenwerke och Annahütte, som var och en ägde andelar på 11 procent i NMH, var inte intresserade av att delta i denna ekonomiska omstrukturering av företaget.

b) I fråga om LSW skulle Bayern

— överlåta sin andel på 19,734 procent i LSW till bolaget Max Aicher för 1 DM, samt

— betala en "totalersättning" på 20 miljoner DM till LSW.

16 De två avtalen skulle inte träda i kraft förrän de hade godkänts av Bayerns parlament och av kommissionen.

4. *Lån till NMH*

17 Den 26 augusti 1992 informerade den tyska regeringen kommissionen om att Bayern hade för avsikt att bevilja NMH ett lån på 10 miljoner DM tillsammans med de andra delägarna, vilka skulle bidra i förhållande till sina andelar i bolaget. Kommissionen konstaterade i ett beslut den 2 februari 1993 att detta lån inte var stöd.

18 Den 16 maj 1994 anmälde den tyska regeringen de planerade finanseringsåtgärderna i samband med privatiseringen av NMH till kommissionen. I skrivelser av den 15 juli och den 14 september 1994 informerade den tyska regeringen kommissionen om de lån som dittills hade beviljats.

19 Dessa lån var följande:

Avtalsdatum	Belopp (i DM)
25 — 29 mars 1993	720 000
17 — 18 augusti 1993	6 400 000
20 — 29 december 1993	4 500 000
28 januari — 3 februari 1994	4 200 000
24 — 28 februari 1994	12 800 000
31 mars — 7 april 1994	7 000 000
5 — 9 maj 1994	3 100 000
31maj — 6 juni 1994	5 000 000
Juli 1994	2 300 000
Augusti 1994	3 875 000
Totalt	49 895 000

20 Dessa lån beviljades med en löptid på tio år, med en räntesats på 7,5 procent per år, och de skulle endast amorteras årligen om NMH hade redovisat vinst föregående år.

21 De tre första av de ovannämnda lånen åtföljdes av andra lån som delägarna i NMH och RNM beviljade på samma villkor:

— Det första lånet åtföljdes av ett lån på 176 000 DM från LSW och ett lån på 54 000 DM från företagaren Kühnlein.

— Det andra lånet föranledde ett lån på 1,5 miljoner DM från LSW och ett lån på 270 000 DM från Kühnlein.

— Det tredje lånet åtföljdes av ett lån från Annahütte på 1,1 miljon DM. Annahütte var vid den aktuella tidpunkten officiellt ännu inte delägare i bolaget, men hade i mars 1993 redan undertecknat köpavtalet beträffande Köckner Stahls (numera Stahlwerke Bremen) andel på 11 procent.

De andra delägarna i NMH upphörde i februari 1994 med all lånefinansiering av företaget.

22 De sju andra lån som Bayern godkände åtföljdes inte av kompletterande lån från andra delägare.

23 I skrivelser av den 13 januari och den 15 mars 1995 informerade den tyska regeringen kommissionen om att Bayern hade beviljat bolaget NMH följande lån mellan juli 1994 och mars 1995:

Avtalsdatum	Belopp (i DM)
juli 1994	4 700 000
september 1994	10 000 000
oktober 1994	4 312 500
mars 1995	5 100 000
Totalt	24 112 500

24 Dessa lån beviljades med en löptid på tio år, med en räntesats på 7,5 procent per år, och de skulle endast amorteras årligen om NMH hade redovisat vinst föregående år.

25 Delägarna i NMH, Mannesmann Röhrenwerke (11 procent), LSW (33 procent) och Annahütte (11 procent), deltog inte längre i finansieringen av företaget efter december 1993.

26 Det totala lånebeloppet uppgick således till 74 007 500 DM.

Administrativt förfarande

1. *Förfarandet avseende de planerade finansieringsåtgärderna i samband med privatiseringen av NMH (mål T-129/95)*

27 Efter anmälan av den 16 maj 1994 (se ovan punkt 18), besvarade den tyska regeringen den 15 juli 1994 kommissionens frågor av den 8 juni 1994. Kompletterande uppgifter översändes den 14 september 1994.

28 Efter en preliminär undersökning beslutade kommissionen den 14 september 1994 att inleda ett förfarande enligt artikel 6.4 i femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin. Ett meddelande härom offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 31 december 1994 (EGT C 377, s. 4).

29 I skrivelse av den 24 oktober 1994 underrättade kommissionen den tyska regeringen om sitt beslut att inleda ett förfarande och anmodade den att inkomma med synpunkter och vissa upplysningar.

30 Den tyska regeringen ingav sina synpunkter den 9 december 1994 och den 9 februari 1995.

31 Den 14 februari 1995 träffades företrädare för den tyska regeringen, Bayern och kommissionen.

32 Den tyska regeringen gav den 24 februari 1995 klargöranden på vissa frågor som hade behandlats under detta möte.

33 I sitt beslut 95/422/EKSG av den 4 april 1995 om statligt stöd som fristaten Bayern avser att bevilja till EKSG-stålföretagen Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg och Lech-Stahlwerke GmbH, Meitingen-Herbertshofen (EGT L 253, s. 22, nedan kallat beslut 95/422) bedömde kommissionen att de planerade ekonomiska stöden på 125,7 miljoner och 56 miljoner DM till NMH och det planerade ekonomiska stödet på 20 miljoner DM till LSW var förbjudet statligt stöd enligt EKSG-fördraget.

2. Förfarandet avseende de lån som beviljades mellan mars 1993 och augusti 1994 (mål T-2/96)

34 Den 30 november 1994 inledde kommissionen ett förfarande enligt artikel 6.4 i femte beslutet om gemenskapsregler till stöd för stålindustrin i anledning av de lån som Bayern hade beviljat NMH mellan mars 1993 och augusti 1994, vilka uppgick till totalt 49,895 miljoner DM (EGT C 173, s. 3).

35 I skrivelse av den 12 december 1994 underrättade kommissionen den tyska regeringen om detta och anmodade den att inkomma med vissa upplysningar och synpunkter.

36 Den tyska regeringen svarade den 13 januari 1995 med klargöranden beträffande de lån som Bayern beviljat och hänvisade till upplysningar och yttranden som översänts den 15 juli, den 14 september och den 9 december 1994 (se ovan punkterna 27 och 30), i förfarandet avseende de planerade finansieringsåtgärderna för NMH och LSW i samband med privatiseringsplanen. Den framhöll att lånen endast kunde bedömas tillsammans med privatiseringsplanen.

37 Den 18 september 1995 ingav den tyska regeringen sina synpunkter på yttranden från tredje part, vilka kommissionen hade översänt den 22 augusti 1995.

38 I sitt beslut 96/178/EKSG av den 18 oktober 1995 om statligt stöd från Bayern till EKSG-stålföretaget Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg (EGT L 53, s. 41, nedan kallat beslut 96/178) bedömde kommissionen att de lån som Bayern hade beviljat NMH mellan mars 1993 och augusti 1994 var förbjudet statligt stöd enligt artikel 4 c i EKSG-fördraget (se ovan punkt 19).

3. *Förfarandet avseende de lån som beviljades mellan juli 1994 och mars 1995 (mål T-97/96)*

39 Den 19 juli 1995 inledde kommissionen ett förfarande enligt artikel 6.4 i femte beslutet om gemenskapsregler till stöd för stålindustrin i anledning av de lån som Bayern hade beviljat NMH mellan juli 1994 och mars 1995.

40 I skrivelse av den 25 september 1995 underrättade kommissionen den tyska regeringen om detta och anmodade den att inkomma med synpunkter.

41 Den tyska regeringen svarade den 20 oktober 1995 med att uppge skälen till att Bayern hade beviljat dessa lån och hänvisade dessutom till sin skrivelse av den 13 januari 1995 (se ovan punkt 36) samt till en skrivelse av den 15 maj 1995.

42 Den 18 januari 1996 översände kommissionen synpunkter från en nationell stålproducentförening till den tyska regeringen, vilken yttrade sig över dessa i skrivelse av den 13 februari 1996.

43 I sitt beslut 96/484/EKSG av den 13 mars 1996 om statligt stöd från Freistaat Bayern till EKSG-stålföretaget Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg (EGT L 198, s. 40, nedan kallat beslut 96/484) bedömde kommissionen att de lån som Bayern hade beviljat NMH mellan juli 1994 och mars 1995 var förbjudet statligt stöd enligt artikel 4 c i EKSG-fördraget (se ovan punkt 23).

Förfarandet

Mål T-129/95

44 Den 22 maj 1995 väckte Förbundsrepubliken Tyskland talan vid domstolen om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 95/422. Målet registrerades under nummer C-158/95.

45 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 8 juni 1995 väckte NMH och LSW förevarande talan om ogiltigförklaring av samma beslut 95/422. Detta mål registrerades under nummer T-129/95.

46 Den 24 oktober 1995 beslutade domstolen att vilandeförklara förfarandet i mål C-158/95 i avvaktan på att förstainstansrätten skulle avgöra mål T-129/95.

47 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 29 november 1995 ansökte Förbundsrepubliken Tyskland om att få intervenera i mål T-129/95 till stöd för sökandenas yrkanden. Den 15 januari 1996 beslutade ordföranden på förstainstansrättens första avdelning i utökad sammansättning att bifalla denna ansökan.

Mål T-2/96

48 Den 21 december 1995 väckte Förbundsrepubliken Tyskland talan vid domstolen om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 96/178. Målet registrerades under nummer C-399/95.

49 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 3 januari 1996 väckte NMH talan om ogiltigförklaring av samma beslut 96/178. Detta mål registrerades under nummer T-2/96.

50 Den 12 februari 1996 ansökte Förbundsrepubliken Tyskland om uppskov med verkställigheten av beslut 96/178. Denna ansökan avslogs genom beslut av domstolens ordförande av den 3 maj 1996 i mål C-399/95 R, Tyskland mot kommissionen (REG 1996, s. I-2441).

51 Den 3 juni 1996 ansökte Förbundsrepubliken Tyskland om att få intervenera till stöd för sökandens yrkanden och den 6 juni 1996 ansökte Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om att få intervenera till stöd för svarandens yrkanden. Den 16 juli 1996 beslutade ordföranden på förstainstansrättens femte avdelning i utökad sammansättning att bifalla dessa ansökningar.

52 Den 25 juni 1996 beslutade domstolen att vilandeförklara förfarandet i mål C-399/95 i avvaktan på att förstainstansrätten skulle avgöra mål T-2/96.

Mål T-97/96

53 Den 10 juni 1996 väckte Förbundsrepubliken Tyskland talan vid domstolen om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 96/484. Målet registrerades under nummer C-195/96.

54 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 18 juni 1996 väckte NMH talan om ogiltigförklaring av samma beslut 96/484. Detta mål registrerades under nummer T-97/96.

55 I skrivelse av den 18 juli 1996 begärde NMH att målen T-129/95, T-2/96 och T-97/96 skulle förenas. Svaranden och Förbundsrepubliken Tyskland, intervenient i målen T-129/95 och T-2/96, hade i sina yttranden av den 20 augusti respektive den 2 september 1996 inga invändningar mot detta.

56 Den 11 oktober 1996 ansökte Förbundsrepubliken Tyskland om att få intervenera i mål T-97/96 till stöd för sökandens yrkanden och den 2 december 1996 ansökte Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om att få intervenera i samma mål till stöd för svarandens yrkanden. Den 10 mars 1997 beslutade ordföranden på förstainstansrättens femte avdelning i utökad sammansättning att bifalla dessa ansökningar.

57 Den 3 december 1996 beslutade domstolen att vilandeförklara förfarandet i mål C-195/96 i avvaktan på att förstainstansrätten skulle avgöra mål T-97/96.

De förenade målen T-129/95, T-2/96 och T-97/96

58 Den 30 juni 1998 beslutade ordföranden på femte avdelningen i utökad sammansättning att förena målen T-129/95, T-2/96 och T-97/96 vad gällde det muntliga förfarandet och domen.

59 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (femte avdelningen i utökad sammansättning) om processledande åtgärder i form av en anmodan till vissa parter att skriftligen besvara frågor och att inge vissa handlingar. Vidare beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet.

60 Parterna samt intervenienten Förbundsrepubliken Tyskland utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens muntliga frågor vid offentligt sammanträde den 16 juli 1998.

61 Därefter ingav Förbundsrepubliken Tyskland en handling som förstainstansrätten vid sammanträdet hade uppmanat den att inge. Det muntliga förfarandet avslutades den 23 juli 1998.

Parternas yrkanden

62 I mål T-129/95 har sökandena yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara kommissionens beslut 95/422 i den utsträckning som sökandena berörs av detta, samt

— förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

63 Intervenienten Förbundsrepubliken Tyskland har yrkat att förstainstansrätten skall ogiltigförklara kommissionens beslut 95/422.

64 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, samt

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

65 I mål T-2/96 har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara kommissionens beslut 96/178 i den utsträckning som sökanden berörs av detta, samt

— förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

66 Intervenienten Förbundsrepubliken Tyskland har yrkat att förstainstansrätten skall ogiltigförklara kommissionens beslut 96/178.

67 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, samt

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

68 Intervenienten Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland har yrkat att förstainstansrätten skall bifalla svarandens yrkanden.

69 I mål T-97/96 har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara kommissionens beslut 96/484 i den utsträckning som sökanden berörs av detta, samt

— förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

70 Intervenienten Förbundsrepubliken Tyskland har yrkat att förstainstansrätten skall ogiltigförklara kommissionens beslut 96/484.

71 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, samt

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

72 Intervenienten Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland har yrkat att förstainstansrätten skall bifalla svarandens yrkanden.

Prövning i sak

73 Sökandena har åberopat fyra grunder till stöd för sin talan. Två grunder rör överträdelser av materiella regler. Den första grunden avser att kommissionen har överträtt artikel 4 c i EKSG-fördraget i och med att den felaktigt har betecknat det ekonomiska stöd som Bayern planerade att ge NMH och LSW och de lån som Bayern beviljade NMH som statligt stöd. Den andra grunden avser åsidosättande av proportionalitetsprincipen. De två sista grunderna rör åsidosättande av väsentliga formkrav, närmare bestämt åsidosättande av motiveringsskyldigheten respektive kränkning av rätten till försvar.

A — *Den första grunden: Överträdelse av artikel 4 c i EKSG-fördraget*

Sökandenas argument

1. Inledning

74 Sökandena har gjort gällande att kommissionen har tillämpat artikel 4 c i EKSG-fördraget felaktigt och har missbrukat sitt utrymme för skönsmässig bedömning genom att anse att finansieringsåtgärderna som nämns ovan i punkterna 14—26 var statligt stöd.

a) Kriteriet avseende en privat investerare

75 Sökandena anser att svaranden har tillämpat kriteriet avseende en försiktig privat investerares uppträdande under normala marknadsekonomiska villkor felaktigt. Enligt fast rättspraxis kan man enbart göra den bedömningen att det föreligger stöd om ingen privat investerare av en storlek som är jämförbar med storleken på de organ som sköter den offentliga sektorn under liknande omständigheter hade kunnat förmås att tillföra lika mycket kapital (domstolens dom av den 21 mars 1991 i mål C-305/89, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-1603, punkt 19, nedan kallat Alfa Romeo-målet, och av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 21, nedan kallat Hytasa-målet).

76 Förbundsrepubliken Tyskland delar denna uppfattning och har tillagt att domstolens rättspraxis bygger på kriteriet avseende en förnuftig investerare som befinner sig under liknande omständigheter och som är av en storlek som är jämförbar med storleken på de organ som sköter den offentliga sektorn och inte, såsom kommissionen har förordat, på det rent hypotetiska kriteriet avseende den ideale investeraren som handlar i enlighet med marknadsekonomiska regler (domstolens dom av den 10 juli 1986 i mål 40/85, Belgien mot kommissionen, REG 1986, s. 2321, punkt 13, av den 21 mars 1991 i mål C-303/88, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-1433, punkt 20, svensk specialutgåva, volym 11, nedan kallat Eni-Lanerossi-målet, domen i det ovan i punkt 75 nämnda Alfa Romeo-målet, punkt 19, och domen i det ovan i punkt 75 nämnda Hytasa-målet, punkt 21).

b) Argumenten beträffande kriteriet avseende en privat investerare

— Privat investerare av jämförbar storlek

77 Enligt sökandena kan Bayern på grund av sina diversifierade delägarskap och sin ekonomiska makt endast jämföras med ett holdingbolag eller en företagskoncern. De andra privata delägarna i NMH, i synnerhet Kühnlein- och Aicherkoncernerna, är inte av en storlek som är jämförbar med Bayerns storlek.

— Liknande situation

78 Sökandena anser att situationen i de bolag som tillsammans med Bayern är delägare i NMH på ett mera allmänt plan inte är jämförbar med Bayerns situation. De var nämligen konkurrenter till NMH och hade därför inte något intresse av att bibehålla detta företag på marknaden. Vidare hade fyra av bolagen för avsikt att överlåta sina andelar på grund av den kris som drabbade stålmarknaden. Det femte bolaget ville enbart få möjlighet att utöva inflytande på RNM:s rörtillverkning. Dessutom visar delägarnas bidrag till det första lånet på 10 miljoner DM att delägarna bidrog till lånet utan att kunna räkna med någon återbetalning.

79 I målen T-2/96 och T-97/96 har sökanden NMH hävdat att Bayern i praktiken var majoritetsägare i NMH. Företagen i Aicherkoncernen, Annahütte och LSW innehade för Bayerns räkning, såsom säkerhet, de andelar som Klöckner, Thyssen och Krupp hade överlåtit.

— Ekonomiska skäl och utsikter till avkastning

80 Sökandena har bestridit svarandens argumentation att en stat skall jämföras med en försiktig privat investerare som åtminstone på lång sikt strävar efter att göra en vinst. Det framgår varken av den rättspraxis som svaranden har nämnt (domen i

det ovan i punkt 76 nämnda Eni-Lanerossimålet) eller av den engelska eller franska lydelsen av femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin att en investerare med nödvändighet strävar efter att göra vinst.

81 Tvärtom menar de att det, såsom svaranden har medgivit, följer av fast rättspraxis att flera faktorer kan vara avgörande för en privat investerares beslut, såsom en ändring av den ekonomiska inriktningen eller omsorgen om att skydda sitt anseende. Eftersom Bayern kan likställas med ett holdingbolag är det tillräckligt att inkomsterna — även immateriella — kommer företagskoncernen till godo. I detta fall skulle ett privat holdingbolag otvivelaktigt ha ansträngt sig för att skydda sitt anseende och skulle därför ha beviljat de omtvistade lånen.

82 Enligt sökandena har svaranden koncentrerat sin bedömning av en normal privat investerares uppträdande i en marknadsekonomi till det enda kriteriet avseende strävan efter vinst. Svaranden har inte frågat sig hur en privat företagare skulle ha kunnat reagera utan hur den ideale företagaren, som endast drivs av en strävan efter vinst, skulle ha handlat i den hypotetiska situation som svaranden har angivit. Detta kriterium är mera restriktivt än det som har utvecklats i gemenskapens rättspraxis och innehåller dessutom en oriktig bedömning, eftersom denne ideale företagare inte existerar. Svaranden bortser från sådana investeringar som bildandet av stiftelser (exempelvis "Bosch") eller ekologiska företag (exempelvis "Ökobank"). Sådana investeringar föranleds bland annat av att den samhälleliga karaktären av äganderätten stadfästs i Förbundsrepubliken Tysklands grundlag. Kriteriet avseende ett långsiktigt vinstperspektiv är inte avgörande för bedömningen av om ett kapitaltillskott utgör stöd. Kommissionen skall begränsa sin kontroll till frågan huruvida en privat investerare inte i något fall skulle ha betett sig som Bayern.

83 Slutligen anser sökandena att en förnuftig investerare inte skulle ha framkallat det berörda företagets konkurs, eftersom detta inte var det billigaste alternativet. Om NMH gick i konkurs skulle Bayern ha förlorat sitt kapital i bolaget (40,5 miljoner

DM) och allt hopp om återbetalning av de lån som Bayern hade beviljat bolaget (78,5 miljoner DM). Dessutom skulle Bayern ha varit tvungen att bära kostnaderna för den tidigare verksamheten (56 miljoner DM).

84 Förbundsrepubliken Tyskland har tillagt att en privat investerare i likhet med Bayern skulle ha överlåtit sina andelar i NMH, eftersom detta var det mest ekonomiska alternativet. Om NMH gick i konkurs skulle Bayern nämligen inte enbart ha förlorat sitt kapital i bolaget utan också allt hopp om återbetalning av lånen till NMH. Dessutom skulle Bayern enligt ramavtalet av den 4 november 1987 ha varit skyldig att såsom delägare betala kostnaderna för den tidigare verksamheten. Den valda lösningen gjorde det möjligt för Bayern att undvika dessa kostnader och att ändra inriktning på sin ekonomiska verksamhet samtidigt som Bayerns anseende som företagare skyddades.

2. Bayerns kapitaltillskott i NMH och LSW

85 Enligt sökandena skulle en privat investerare under liknande omständigheter som de som föreligger i detta fall i likhet med Bayern ha kunnat pumpa in pengar i NMH. Detta var nämligen fördelaktigt för Bayern, eftersom räddningen av företaget gav Bayern intäkter, bland annat i form av skatt.

86 Enligt sökandena visar exemplet med bolaget "Heilit & Woerner Bau AG" att privata företagare gör investeringar under liknande omständigheter som de som föreligger i detta fall. I det fallet betalade först företagaren Schörghuber företagets skulder innan han sålde det. I likhet med Schörghuber var Bayern tvungen att vårda sitt anseende för att inte äventyra Bayerische Landesbanks — i vilken Bayern är majoritetsägare — AAA-betyg. I inlagorna i målen T-2/96 och T-97/96 har sökanden även nämnt Daimler Benz Aerospace AG:s försäljning av bolaget "Dornier Luftfahrt GmbH" till bolaget Fairchild Aircraft Holding som exempel. Daimler Benz, som var majoritetsägare i Dornier Luftfahrt GmbH, kompenserade dotterbolaget

för dess förlust, betalade 300 miljoner DM och beviljade en räntefri kredit på 75 miljoner DM. Sökanden har även hänvisat till flera andra exempel med tyska bolag (Metallgesellschaft, DITEC, Graetz Holztechhnik, Maschinenfabrik Weiherhammer) (se sökandenas argument nedan i samband med den andra anmärkningen under den första delen av den tredje grunden) och utländska bolag (Trygg-Hansa, Hanson, Eemland och Head Tyrolia) som visar att det är normalt för en företagare att betala ett negativt inköpspris, det vill säga ett pris som säljaren betalar för att bli av med sina andelar.

3. Bayerns stöd på 56 miljoner DM till NMH för investeringar (mål T-129/95)

87 Sökandena har klandrat svaranden för att ha missbrukat sitt utrymme för skönsmässig bedömning genom att beteckna den planerade betalningen på 56 miljoner DM för finansieringen av kostnader för tidigare verksamhet ("Altlasten") som statligt stöd, trots att svaranden i sitt beslut av den 1 augusti 1988 bedömde att Bayerns planerade delägande i de övertagande bolagen, NMH och LSW, inte innefattade några element av statligt stöd. Detta delägarskap skall bedömas i förhållande till delägarnas samtliga rättigheter och skyldigheter vid den ifrågavarande tidpunkten, såsom de framgick av ramavtalet avseende planen för övertagande av den 4 november 1987, vilket kommissionen kände till. Genom att tillåta detta planerade delägande godkände kommissionen Bayerns åtagande enligt ramavtalet att bära ytterligare kostnader. Med hänsyn till transaktionernas bakgrund skulle det vara ett konstlat tillvägagångssätt att beakta dessa separat.

88 Sökandena menar således att kommissionens beskrivning av jämförbara privata företags uppträdanden är bristfällig och att kommissionen har bedömt statens uppträdande på grundval av oriktiga kriterier.

4. Bayerns lån till NMH (målen T-2/96 och T-97/96)

89 Enligt sökanden betecknade svaranden i besluten 96/178 och 96/484 felaktigt de lån som Bayern hade beviljat som ett tillskott av eget kapital som inte kunde återbetalas om NMH gick i konkurs.

90 Sökanden menar att Bayerns investering var motiverad av en möjlighet till avkastning på längre sikt. Lånen var oupplösligt knutna till privatiserings- och omstruktureringsplanen.

91 Enligt sökanden har domstolen medgivit att lån under en övergångsperiod beviljas ett bolag i en koncern i syfte att omstrukturera detta eller hjälpa det att överkomma tillfälliga svårigheter (se i detta hänseende domen i det ovan i punkt 76 nämnda Eni-Lanerossimålet, punkt 21). Denna möjlighet erkänns för övrigt i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (EGT C 368, s. 12).

92 Vidare har sökanden bestridit svarandens påstående att delägarna endast kan bevilja sådana lån i förhållande till de andelar som de äger. Den paragraf i den tyska lagen om bolag med begränsat ansvar (§ 26 andra stycket i GmbH-Gesetz, tysk lag om bolag med begränsat ansvar) som svaranden har hänvisat till i avsnitt IV i besluten 96/178 och 96/484 är endast tillämplig på kompletterande betalningar som är obligatoriska i vissa fall som anges i bolagets stiftelseurkund ("Nachschuss"). Bestämmelsen är emellertid inte tillämplig i detta fall, eftersom de omtvistade lånen har beviljats frivilligt. Dessutom är lånebeloppet klart lägre än det som sökanden hade kunnat bevilja med beaktande av sin andel.

93 Sökanden anser att svaranden även har missförstått att enligt utgångspunkten för sitt resonemang (det vill säga att de omtvistade lånen utgör kapitaltillskott), befinner sig Bayern i en ofördelaktigare rättslig ställning än vid beviljande av ett lån, eftersom kapitalet endast kan återbetalas vid en minskning av detta.

94 Slutligen har sökanden bestridit svarandens påstående att Bayern inte kunde förvänta sig någon återbetalning av de beviljade lånen, eftersom NMH år 1995 gjorde en vinst på 5 miljoner DM och redovisade ett positivt kassaflöde.

Svarandens och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands argument

95 Svaranden har gjort gällande att grunden skall förkastas. Svaranden har härvid i huvudsak påstått att det omtvistade ekonomiska stödet inte motsvarar normal marknadsekonomisk investeringspraxis och att stödet därför skall anses som statligt stöd i den mening som avses i artikel 4 c i EKSG-fördraget.

96 Förenade kungariket delar svarandens uppfattning och har framhållit att sökandena inte har bevisat att svaranden gjort en uppenbart oriktig bedömning.

Förstainstansrättens bedömning

1. Inledning

a) Artikel 4 c i EKSG-fördraget

97 Bolagen NMH och LSW omfattas av tillämpningsområdet för artikel 80 i EKSG-fördraget, eftersom de tillverkar produkter som anges i bilaga I till detta fördrag. Detta betyder att bestämmelserna i EKSG-fördraget är tillämpliga.

98 Såsom det har erinrats om ovan i punkt 1 innehåller artikel 4 c i EKSG-fördraget ett förbud mot subventioner eller statliga stödåtgärder "oavsett i vilken form det sker". Eftersom detta uttryck inte återfinns i artikel 4 a, b och d, får förbudet en ovanlig allmängiltighet (domstolens dom av den 23 februari 1961 i mål 30/59, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mot Höga myndigheten, REG 1961, s. 1, särskilt s. 42; svensk specialutgåva, volym 1, s. 69). Femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin är ett undantag från artikel 4 c i EKSG-

fördraget och skall därför tolkas restriktivt (förstainstansrättens dom av den 25 september 1997 i mål T-150/95, UK Steel Association mot kommissionen, REG 1997, s. II-1433, punkt 114).

99 Det skall framhållas att i motsats till artikel 92.1 i EG-fördraget förutsätter detta generella och ovillkorliga förbud inte att stödet är av sådant slag att det snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion.

100 Gemenskapsdomstolen har förtydligat begreppen i EG-fördragets bestämmelser om statligt stöd. Dessa förtydliganden är relevanta för tillämpningen av motsvarande bestämmelser i EKSG-fördraget, i den utsträckning som de inte är oförenliga med detta fördrag. Det finns därför skäl att i detta avseende hänvisa till rättspraxis angående statligt stöd som omfattas av EG-fördraget för att bedöma lagenligheten av beslut om stöd som faller under artikel 4 c i EKSG-fördraget. Detta är i synnerhet fallet med rättspraxis som innehåller förtydliganden av begreppet statligt stöd.

b) Domstolsprövningen av kommissionens bedömningar vid tillämpningen av femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin

101 Enligt artikel 33 första stycket andra meningen i EKSG-fördraget får domstolens prövning, vid prövningen av ogiltighetstalan som har väckts mot kommissionens beslut och rekommendationer, "inte innefatta en värdering av den genom ekonomiska sakförhållanden och omständigheter uppkomna situationen, som föranlett dessa beslut eller rekommendationer, om det inte hävdas att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk eller uppenbart åsidosatt fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning."

102 Det följer av domstolens rättspraxis att begreppet "uppenbart" innebär att en viss nivå skall ha uppnåtts i fråga om åsidosättandet av rättsregler, som till exempel att detta åsidosättande förefaller vara resultatet av ett uppenbart fel — i förhållande till fördragets bestämmelser — i bedömningen av den situation beslutet avser (se domstolens dom av den 21 mars 1955 i mål 6/54, Nederländerna mot Höga myndigheten, REG 1955, s. 201, 225, och det ovan i punkt 50 nämnda beslutet i målet Tyskland mot kommissionen, punkt 62).

103 Det är mot denna bakgrund som de argument skall prövas som har framförts av sökandena NMH och LSW i mål T-129/95 och av sökanden NMH i målen T-2/96 och T-97/96 gentemot kommissionens beteckning av olika ekonomiska stöd och lån som statligt stöd.

c) Kriteriet avseende en privat investerare

104 Det är ostridigt att det planerade ekonomiska stödet i samband med privatiseringen av NMH och de lån som Bayern beviljade är en överföring av offentliga medel till ett stålföretag. För att avgöra om en sådan överföring utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 4 c i EKSG-fördraget är det relevant att fastställa om en privat investerare av en storlek som är jämförbar med storleken på de organ som sköter den offentliga sektorn under liknande omständigheter hade kunnat göra ett lika stort kapitaltillskott (se i detta hänseende domen i det ovan i punkt 75 nämnda Alfa Romeo-målet, punkt 19, och domen i det ovan i punkt 75 nämnda Hytasa-målet, punkt 21).

105 Kriteriet avseende en privat investerare härrör från principen om likabehandling av den offentliga och den privata sektorn. Enligt denna princip kan kapital som staten direkt eller indirekt ställer till ett företags förfogande under omständigheter som motsvarar normala marknadsvillkor inte betecknas som statligt stöd (domen i det ovan i punkt 76 nämnda Eni-Lanerossimålet, punkt 20, och förstainstansrättens dom av den 12 december 1996 i mål T-358/94, Air France mot kommissionen, REG 1996, s. II-2109, punkt 70).

106 Vid tillämpningen av artikel 92.1 i EG-fördraget har domstolen ansett att kommissionens prövning av frågan om huruvida en viss åtgärd kan betecknas som stöd, då en stat inte har agerat "som en vanlig ekonomisk aktör", innefattar en komplicerad ekonomisk bedömning (se domstolens dom av den 29 februari 1996 i mål C-56/93, Belgien mot kommissionen, REG 1996, s. I-723, punkterna 10 och 11, samt domen i det i den föregående punkten nämnda målet Air France mot kommissionen, punkt 71). Prövningen av samma fråga vid tillämpningen av artikel 4 c i EKSG-fördraget fordrar bedömningar av samma slag, som likaså är komplicerade.

107 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som de framförda argumenten i detta fall skall bedömas.

108 Samtidigt som sökandena har medgivit att kriteriet avseende en privat investerare är den väsentliga utgångspunkten, har de bemödat sig om att visa att svarandens tolkning av detta kriterium i det här fallet är för snäv och följaktligen oriktig.

109 Det skall härvid påpekas att även om en privat investerare, med vilken en offentlig investerare som eftersträvar nationalekonomiska mål skall jämföras, inte nödvändigtvis uppträder på samma sätt som en vanlig investerare vilken placerar kapital i syfte att erhålla avkastning på mer eller mindre kort sikt, måste denne åtminstone uppträda som ett privat holdingbolag eller en privat företagskoncern som för en strukturell, global eller sektoriell politik, och vägledas av utsikter till avkastning på längre sikt (domen i det ovan i punkt 75 nämnda Alfa Romeo-målet, punkt 20).

110 Det skall därför undersökas om de kriterier som följer av rättspraxis och som har nämnts i punkterna 104—106 ovan är uppfyllda i detta fall.

2. Tillämpningen av kriteriet avseende en privat investerare på kapitaltillskottet i NMH och LSW

a) Privat investerare av en jämförbar storlek som befinner sig i en liknande situation

111 Svaranden har i detta fall jämfört Bayerns uppträdande med uppträdandet hos de andra privata delägarna i NMH. Det kan härvid konstateras att de privata delägarna i NMH, bland andra Mannesmann, Thyssen, Krupp och Klöckner, är tyska stålföretag som leder stora bolagskoncerner eller ingår i sådana koncerner. Sökandena har inte visat att svaranden uppenbart åsidosatt fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning genom att beteckna Bayerns uppträdande i förhållande till uppträdandet hos dessa företag med hänsyn till deras storlek.

112 I målen T-2/96 och T-97/96 bestred sökanden NMH vid förhandlingen att dessa företag befann sig i en liknande situation som Bayern. Bayern var nämligen majoritetsägare, eftersom Aicherkoncernen endast innehade andelar för Bayerns räkning, såsom säkerhet.

113 Det finns härvid inte anledning att kontrollera att det verkligen var fråga om en säkerhet mellan Bayern och Aicherkoncernen, utan det är tillräckligt att konstatera att svaranden inte informerades om detta under det förfarande som utmynnade i de ifrågasatta besluten. Det framgår nämligen av sökandens svar på en skriftlig fråga från förstainstansrätten på denna punkt att detta förhållande inte åberopades i den tyska regeringens meddelande av den 24 februari 1995. Kommissionen erhöll inte NMH:s skrivelse av den 19 september 1995, där förhållandet omnämns, förrän efter den utsatta fristen, vilket för övrigt framgår av beslut 96/178. Svaranden hade således goda skäl att inte beakta detta förhållande.

114 Slutligen, även om det antas att Bayern var majoritetsägare i NMH, har svaranden inte uppenbart åsidosatt fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning genom att utgå ifrån att de andra delägarnas ekonomiska intresse av att bidra vid saneringen av bolaget stod i proportion till deras andelar i NMH. Trots detta beviljades en stor del av lånen enbart av Bayern.

115 Härav följer att sökandena inte har visat att svaranden uppenbart åsidosatt fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning genom att använda de tidigare privata delägarna i NMH som underlag för sin jämförelse.

b) Utsikterna till avkastning

116 I motsats till vad sökandena i mål T-129/95 har gjort gällande är kapitaltillskott från en offentlig investerare utan några som helst utsikter till vinst, ens på lång sikt, statligt stöd (domen i det ovan i punkt 76 nämnda Eni-Lanerossimålet, punkt 22). En omläggning av det mottagande företagets verksamhet kan endast motivera ett kapitaltillskott om detta företag rimligtvis kan bli lönsamt.

117 I detta fall framgår det av handlingarna i målet, i synnerhet av "Granskning av NMH:s bokslut den 31 december 1994" och "Granskning av NMH:s bokslut den 31 december 1995", revisionsberättelser från C & L Deutsche Revision av den 31 juli 1995 och den 20 december 1996, att NMH kontinuerligt, sedan det bildades år 1995, har gjort driftsförluster, bland annat på grund av onödig produktionskapacitet och för höga produktionskostnader. Eftersom NMH var allvarligt skuldsatt, hade svaranden skäl att anse att en privat investerare, även om denne verkade inom en koncern i ett betydande ekonomiskt sammanhang, under normala marknadsvillkor inte hade kunnat räkna med, ens på längre sikt, en acceptabel avkastning på det investerade kapitalet.

118 Sökandenas argument, att Bayerns uppträdande motsvarade kriteriet avseende en privat investerare på grund av att den enda alternativa lösningen — det vill säga att likvidera NMH — skulle ha medfört betydligt högre kostnader, kan inte godtas.

119 Domstolen har fastslagit att det skall göras åtskillnad mellan de skyldigheter som staten åtar sig som aktieägare i ett bolag och de skyldigheter som den kan ha i egenskap av offentlig myndighet (domen i det ovan i punkt 75 nämnda Hytasa-målet, punkt 22). Eftersom de två ifrågavarande bolagen var bildade som "Gesellschaft mit beschränker Haftung" (bolag med begränsat ansvar) enligt GmbH-Gesetz, svarade Bayern, såsom delägare i dessa bolag, för bolagens skulder endast med sina andelar. Härav följer att kostnaderna för att säga upp de anställda, betala arbetslöshetsersättning och betala andra sociala förmåner inte kan beaktas vid tillämpningen av kriteriet avseende en privat investerare.

120 Vidare skall det i fråga om ett företag som till stor del ägs av offentliga myndigheter särskilt bedömas om en privat delägare med utgångspunkt i de förutsebara möjligheterna till avkastning, med bortseende från alla samhälleliga, regionalpolitiska eller sektoriella överväganden, under liknande omständigheter skulle ha gjort ett sådant kapitaltillskott (se i detta hänseende domen av den 10 juli 1986 i det ovan i punkt 76 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 13).

121 Förbundsrepubliken Tysklands argumentation, att Bayern vid en konkurs skulle ha förlorat alla pengar som den investerat i bolaget, det vill säga sina andelar av bolagets aktiekapital och möjligheten till återbetalning av de beviljade lånen, skall förkastas. När lånen beviljades hade nämligen dessa andelar förlorat allt ekonomiskt värde och möjligheterna till en återbetalning av lånen var begränsade med hänsyn till NMH:s höga skuldsättning och frånvaron av gynnsamma framtidsutsikter på bolagets marknad.

c) Risken för att Bayerns anseende skulle fläckas

122 Vad beträffar de politiska, sociala och ekonomiska kostnader som avvecklingen av företag av en sådan storlek i ett krisdrabbat område alltid medför, har sökandena framhållit att Bayerns anseende, såsom en immateriell tillgång, och Bayerische Landesbanks solvens allvarligt skulle kunna påverkas av en sådan transaktion.

123 Ett moderbolag kan under en begränsad tid bära förlusterna i ett av dotterbolagen för att avveckla verksamheten i detta under så gynnsamma villkor som möjligt. Sådana beslut kan motiveras inte bara av möjligheten att få en indirekt vinst, utan även av andra skäl, som omsorg om koncernens anseende eller av en omläggning av verksamheten (domarna i det ovan i punkt 76 nämnda Eni-Lanerossimålet, punkt 21, och i det ovan i punkt 75 nämnda Hytasa-målet, punkt 25).

124 En privat investerare som för en strukturell, global eller sektoriell politik som styrs av utsikterna till avkastning på lång sikt kan inte rimligtvis tillåta sig att efter flera år av kontinuerliga förluster göra ett kapitaltillskott som i ekonomiska termer inte enbart visar sig vara kostsammare än en likvidation av tillgångarna, utan även är knuten till företagets försäljning, vilket undanröjer alla utsikter till vinst, även på sikt (domen i det ovan i punkt 75 nämnda Hytasa-målet, punkt 26).

125 När en offentlig investerare gör kapitaltillskott utan några utsikter till avkastning, ens på lång sikt, skall sådana tillskott anses vara statligt stöd (domen i det ovan i punkt 76 nämnda Eni-Lanerossimålet, punkt 22). Den ändamålsenliga verkan av gemenskapsreglerna om statligt stöd skulle allvarligt försvagas om man godtog sökandens argumentation att allt statligt ägande i ett företag, med hänsyn till det berörda offentliga organets anseende och de andra delägarna, möjliggör obegränsade ekonomiska tillskott av allmänna medel, utan att dessa tillskott skall betraktas som stöd.

126 Vidare har sökandena inte visat vad Bayerns anseende såsom privat företagare i stålindustrisektorn består i eller hur NMH:s konkurs skulle ha kunnat fläcka detta anseende.

127 I detta fall är det inte troligt att Bayern var tvungen att betala en stor summa pengar till ett privat bolag (Aicherkoncernen) för att förmå detta att överta NMH så att det kunde undvikas att NMH gick i konkurs och allvarligt skadade Bayerns anseende. Sökandena har inte bestridit att Bayerische Landesbanks betyg (AAA) framför allt var beroende av den garanti som Bayern erbjudit banken. Under dessa villkor är det knappast troligt att NMH:s konkurs, som helt saknade samband med Bayerische Landesbank, skulle ha kunnat äventyra bankens betyg.

128 Vad beträffar fallet "Heilit & Woerner Bau AG", innehåller punkt IV i de ifrågasatta besluten en detaljerad redogörelse för hur det fallet skiljer sig från det förevarande. Sökanden har inte visat att svaranden har gjort en uppenbart oriktig bedömning i detta hänseende. I synnerhet har sökanden inte angivit på vilket sätt dennes situation var jämförbar med situationen i Schörghuberkoncernen, som efter försäljningen av sina andelar i bolaget Heilit & Woerner Bau AG fortsatte att verka inom fastighetssektorn och som därför hade ett intresse av att upprätthålla goda relationer med de andra bolagen i sektorn för att ta hem avtal och göra vinst.

129 Vad beträffar de andra exempel på företagares uppträdanden som sökandena har nämnt, är de begränsade till anmärkningar om åsidosättande av väsentliga formkrav och skall därför prövas nedan under den tredje grunden.

3. Stödet på 56 miljoner DM till NMH för investeringar (mål T-129/95)

130 Eftersom skälen är desamma skall parternas argument i detta avseende prövas nedan under den tredje grunden (punkterna 191—196).

4. Tillämpningen av kriteriet avseende en privat investerare på de lån som Bayern beviljade (målen T-2/96 och T-97/96)

a) Beteckningen av lånen som statligt stöd

131 Det följer av fast rättspraxis att det inte görs någon principiell åtskillnad mellan ett stöd som ges i form av lån och ett stöd i form av kapitaltillskott till ett företag (domstolens dom av den 14 november 1984 i mål 323/82, Intermills mot kommissionen, REG 1984, s. 3809, punkt 31, svensk specialutgåva, volym 7, s. 685, och domen av den 10 juli 1986 i det ovan i punkt 76 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 12). Stöd i någon av dessa former omfattas av förbudet i artikel 92 i EG-fördraget när villkoren i den bestämmelsen är uppfyllda. Eftersom förbudet i artikel 4 c i EKSG-fördraget i motsats till artikel 92.1 i EG-fördraget är generellt och ovillkorligt (se ovan punkterna 98—100), saknar formen för stödet betydelse även när det gäller EKSG-fördraget.

132 För att kontrollera om de lån som har beviljats i detta fall har karaktären av statligt stöd, skall det undersökas vilka möjligheter företaget hade att erhålla de ifrågavarande beloppen på den privata kapitalmarknaden. Med tillämpning av kriteriet avseende en privat investerare skall det därför bedömas om en privat delägare med utgångspunkt i möjligheterna till förutsebar avkastning, med bortseende från alla samhälleliga, regionalpolitiska eller sektoriella överväganden, under liknande omständigheter skulle ha gjort ett sådant kapitaltillskott (domen av den 10 juli 1986 i det ovan i punkt 76 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 13).

133 En privat delägare kan rimligtvis tillskjuta nödvändiga medel för att säkerställa överlevnaden för ett företag som befinner sig i tillfälliga svårigheter, men som — i förekommande fall efter en omstrukturering — återigen kommer att kunna bli lönsamt (se domen av den 10 juli 1986 i det ovan i punkt 76 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 14).

134 Vid tidpunkten för tillskottet kunde det konstateras att NMH kontinuerligt sedan flera år tillbaka hade gjort stora förluster ("Granskning av NMH:s bokslut den 31 december 1994", revisionsberättelse från C & L Deutsche Revision av den 31 juli 1995, och "Granskning av NMH:s bokslut den 31 december 1995", revisionsberättelse från C & L Deutsche Revision av den 20 december 1996). Det framgår av två avtal mellan Bayern och bolaget Max Aicher av den 27 januari 1995 att NMH:s slutgiltiga förlust vid slutet av år 1994 uppgick till 156,4 miljoner DM. Vidare har det inte bestridits att NMH:s överlevnad var beroende av flera kapitaltillskott från de offentliga myndigheterna. Slutligen tillverkade NMH produkter som skulle avsättas på en marknad med överproduktion.

135 Under dessa omständigheter åsidosatte svaranden inte uppenbart fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning när den ansåg att det var föga troligt att företaget skulle kunna erhålla nödvändiga belopp för sin överlevnad på den privata kapitalmarknaden och att ett tillskott av ytterligare medel från Bayern därför hade karaktären av statligt stöd.

b) Hänvisningen till den tyska lagen om bolag med begränsat ansvar

136 Genom att beteckna lånen från Bayern som delägarlån ("eigenkapitalersetzende Darlehen") enligt tysk rätt (som på detta sätt betecknar lån som en delägare beviljar ett bolag i en situation när en normal näringsidkare skulle ha tillskjutit kapital och som förbjuder långivaren att kräva återbetalning av lånet vid en uppgörelse i domstol eller vid konkurs) och genom att hänvisa till § 26 andra stycket i "GmbH-Gesetz" (där det anges att delägarna skall göra kompletterande tillskott i proportion till sina andelar i bolaget), har svaranden endast velat markera Bayerns egendomliga uppträdande i förhållande till hur de andra delägarna uppträdde. Svaranden ansåg att en privat delägare normalt inte skulle acceptera att tillskjuta medel i ett företag i svårigheter om inte också de andra delägarna har för avsikt att bidra i proportion

till sina ägda andelar. Vidare hänvisade svaranden till tysk rätt för att motivera och bekräfta sin ekonomiska bedömning enligt vilken tillförandet av medel från en privat delägare i ett företag i svårigheter, liksom NMH, kan likställas med ett kapitaltillskott.

137 Eftersom sökandena inte har visat att svarandens bedömning, enligt vilken lånen i fråga är statligt stöd på grund av att NMH troligen inte hade kunnat erhålla lånebeloppen på den privata kapitalmarknaden, innebär ett uppenbart åsidosättande av fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning (se ovan punkt 135), har eventuella fel som svaranden begått i sina hänvisningar till tysk rätt inte någon betydelse för beteckningen av de omtvistade lånen som förbjudet stöd enligt artikel 4 c i EKSG-fördraget.

c) Eventuell återbetalning av lånen

138 Såsom domstolen konstaterade i sitt beslut i det ovan i punkt 50 nämnda målet Tyskland mot kommissionen (punkt 78) var NMH:s ekonomiska ställning synnerligen osäker när lånen beviljades (mellan mars 1993 och augusti 1994 samt mellan juli 1994 och mars 1995). Det har nämligen inte bestridits att bolaget inte hade gjort någon vinst mellan åren 1990 och 1994. Dessutom innehåller revisionsberättelsen från C & L Deutsche Revision av den 20 december 1996 avseende granskningen av NMH:s bokslut den 31 december 1995 följande kommentarer: "Bokföringsmässigt överstiger NMH:s skulder den 31 december 1995 dess tillgångar om man inte beaktar de lån som beviljats som delägarlån på grundval av kommissionens beslut" (punkt 37.1 i revisionsberättelsen). "Företagets fortsatta verksamhet är beroende av att de lån som Bayern har beviljat såsom delägare inte behöver återbetalas" (punkt 37.6 i revisionsberättelsen). Denna slutsats har för övrigt inte bestridits av sökanden NMH.

139 Med utgångspunkt i dessa omständigheter och den information som svaranden hade tillgång till när de ifrågasatta besluten antogs, åsidosatte svaranden inte uppenbart fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning när den ansåg att Bayern inte kunde räkna med att NMH skulle återbetala lånen.

5. Slutsats

140 Härav följer att i detta skede av resonemanget skall, med förbehåll för bedömningen av argumenten avseende det ekonomiska stödet på 56 miljoner DM till NMH (se nedan punkterna 191—196), de av sökandens argument som har prövats ovan förkastas.

B — *Den andra grunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen*

Parternas argument

141 Enligt sökandena har svaranden gjort en oriktig bedömning av de verkningar som de ifrågasatta besluten kan få på marknaden och för företagen. Dessutom är de ifrågasatta besluten oproportionerliga i förhållande till de mål som fastställs i gemenskapsfördragen.

142 Sökandena anser att det framgår av artikel 5 tredje strecksatsen i EKSG-fördraget att kommissionen endast kan ingripa om det är nödvändigt för att skydda de normala konkurrensvillkoren. NMH och LSW hade endast en liten andel av den tyska marknaden och, *a fortiori*, av gemenskapsmarknaden, eftersom NMH:s produktion endast motsvarade 0,2 procent av gemenskapsproduktionen. Under dessa omständigheter påverkade inte det omtvistade stödet konkurrensen på gemenskapsmarknaden.

143 Vad beträffar de lån som är i fråga i målen T-2/96 och T-97/96 anser sökanden att kommissionen även enligt EKSG-fördraget har den möjlighet som anges i artikel 93.2 i EG-fördraget att besluta att staten i fråga skall upphäva eller ändra ett olagligt stöd. Denna valmöjlighet skall användas med beaktande av proportionalitetsprincipen. Det följer inte av rättspraxis att krav på återbetalning av ett stöd under alla omständigheter är förenligt med proportionalitetsprincipen.

144 Sökanden menar att om svaranden bedömde att lånen var ett stöd i den mening som avses i artikel 4 c i EKSG-fördraget, vilket sökanden bestrider, borde den ha beslutat om en ändring av villkoren för dessa lån. I och med att svaranden inte begränsade sig till att besluta om en sådan ändring, utan ålade Förbundsrepubliken Tyskland att kräva tillbaka stödet (artikel 2 i besluten 96/178 och 96/484), åsidosatte den proportionalitetsprincipen.

Svarandens och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands argument

145 Svaranden, med stöd av Förenade kungariket, påstår sig ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa att reglerna i fördraget följdes, i synnerhet som det fanns en strukturell överproduktion på den berörda marknaden. I huvudsak anser svaranden att proportionalitetsprincipen inte är tillämplig när det är fråga om att beteckna ett ekonomiskt stöd i förhållande till artikel 4 c i EKSG-fördraget. I alla fall följer det av rättspraxis att i den mån kravet på återbetalning av ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden har till syfte att återställa den situation som tidigare förelåg, kan kravet i princip inte anses vara en oproportionerlig åtgärd (förstainstansrättens dom av den 8 juni 1995 i mål T-459/93, Siemens mot kommissionen, REG 1995, s. II-1675, punkt 96). I detta fall har sökandena emellertid inte visat att det omtvistade kravet på återbetalning inte syftade till att återställa den situation som förelåg innan stödet utbetalades.

Förstainstansrättens bedömning

1. Tillämpningen av ett minimikriterium på statligt stöd

146 När sökandena klandrar svaranden för att ha åsidosatt proportionalitetsprincipen gör de i själva verket gällande att ett minimikriterium skall tillämpas som gör det möjligt att undanta stöd som endast måttligt påverkar konkurrensen från förbudet i artikel 4 c i EKSG-fördraget.

147 Det kan härvid konstateras att det inte framgår av ordalydelsen av artikel 4 c i EKSG-fördraget att stöd som medför en obetydlig snedvridning av konkurrensen inte skall omfattas av förbudet. Till skillnad från artikel 92.1 i EG-fördraget framgår det för övrigt inte av artikel 4 c i EKSG-fördraget att det ankommer på kommissionen att konstatera att stödet i fråga snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen (se ovan punkt 99). Artikeln innehåller nämligen ett förbud mot alla stöd utan några begränsningar, vilket innebär att den inte innehåller någon de minimiregel.

148 Den enda begränsningen av förbudet i artikel 4 c i EKSG-fördraget är kommissionens möjlighet att med stöd av artikel 95 i fördraget tillåta stöd som är nödvändigt för att uppnå ett av de mål som anges i artiklarna 2—4 i fördraget (se i detta hänseende förstainstansrättens dom av den 24 oktober 1997 i mål T-243/94, British Steel mot kommissionen, REG 1997, s. II-1887, punkterna 40—43).

149 Sökandena har emellertid inte visat att tillståndet till det omtvistade stödet var nödvändigt för att uppnå ett av dessa mål. Följaktligen har de inte heller visat att svaranden har åsidosatt proportionalitetsprincipen genom att inte tillämpa artikel 95 i EKSG-fördraget.

150 Vidare har kommissionen ett utrymme för skönsmässig bedömning enligt denna artikel (domen i det ovan i punkt 148 nämnda målet British Steel mot kommissionen, punkt 51). Kommissionen kan besluta om hur detta utrymme för skönsmässig bedömning skall utövas genom sådana rättsakter som femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin, förutsatt att reglerna inte avviker ifrån fördragets normer. Kommissionen använder således sitt utrymme för skönsmässig bedömning när den fattar ett sådant beslut och beslutet medför endast en automatisk begränsning av den skönsmässiga bedömningen vid prövningen av stöd som omfattas av beslutet, med beaktande av likabehandlingsprincipen (domen i det ovan i punkt 148 nämnda målet British Steel mot kommissionen, punkt 50).

151 Sökandena har emellertid inte angivit på vilket sätt det tillämpliga beslutet skulle innehålla en de minimi-regel.

2. Kommissionens påstådda skyldighet att besluta om ändringar av villkoren för att bevilja stödet i stället för att besluta om stödets återbetalning

152 Eftersom förbudet i artikel 4 c i EKSG-fördraget, i motsats till artikel 92.1 i EG-fördraget, är generellt och ovillkorligt (se ovan punkterna 99 och 147), är hänvisningen till bestämmelsen i artikel 93.2 i EG-fördraget, som ger kommissionen möjlighet att ålägga den berörda staten att ändra ett olagligt stöd, inte relevant i detta fall.

153 För övrigt kan detta argument inte godtas, även om det antas att artikel 93.2 i EG-fördraget skulle vara tillämplig i detta fall. I denna artikel föreskrivs nämligen att om kommissionen finner att ett statligt stöd inte är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 92 i fördraget eller att sådant stöd missbrukas "skall den besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer". Enligt rättspraxis angående denna bestämmelse kan upphävandet eller ändringen, för att få ändamålsenlig verkan, medföra en skyldighet att kräva återbetalning av stöd som beviljats i strid med fördraget (se bland annat domen i det ovan i punkt 145 nämnda målet Siemens mot kommissionen, punkt 96). Eftersom kravet på återbetalning av ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden har till syfte att återställa den situation som tidigare förelåg, kan det i princip inte anses som en oproportionerlig åtgärd i förhållande till målet med fördragets bestämmelser om statligt stöd.

154 Såsom svaranden och Förenade kungariket har framhållit har sökanden inte anfört några omständigheter som visar att kravet på återbetalning av stödet var oproportionerligt. Sökanden har inte ens angivit vilka åtgärder som i större utsträckning skulle ha inneburit ett beaktande av proportionalitetsprincipen.

3. Artikel 5 tredje strecksatsen i EKSG-fördraget

155 Sökandens argumentation beträffande artikel 5 tredje strecksatsen i EKSG-fördraget kan inte godtas. Denna bestämmelse hindrar nämligen inte tillämpningen av beslut om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin och rör endast kommissionens "ingripanden" i produktionen och på marknaden.

4. Slutsats

156 Av vad som har anförts ovan följer att svaranden inte åsidosatte proportionalitetsprincipen när den fattade de omtvistade besluten. Talan kan därför inte bifallas på den andra grunden.

C — *Den tredje grunden: Åsidosättande av väsentliga formkrav*

157 Denna grund består av tre delar. Den första delen avser en falsk framställning av flera fakta i de ifrågasatta besluten samt, i anledning av detta, bristfällig motivering. Den andra delen avser beslutet att inte skjuta upp besluten eller den skyldighet som föreskrivs i dessa att återbetala lånen, samt åsidosättande av principen om rättsligt skydd och av motiveringsskyldigheten. Den tredje delen avser en otillåten uppdelning av förfarandena.

Den första delen av den tredje grunden: Falsk framställning av flera fakta i de ifrågasatta besluten samt, i anledning av detta, bristfällig motivering

1. Inledning

158 I artikel 5 andra stycket fjärde strecksatsen i EKSG-fördraget föreskrivs att gemenskapen skall "offentliggöra skälen för sitt handlande". I artikel 15 första stycket anges att "[k]ommissionens beslut, rekommendationer och yttranden skall vara motiverade och hänvisa till de yttranden som kommissionen skall inhämta".

159 Enligt fast rättspraxis skall motiveringen vara anpassad efter vilken slags rättsakt det är fråga om och på ett klart och otvetydigt sätt visa hur den gemenskapsinstitution som är ansvarig för den ifrågasatta rättsakten har resonerat, så att de berörda kan få kännedom om skälen för åtgärden och gemenskapsdomstolen ges möjlighet att överpröva rättsakten. Det krävs inte att motiveringen närmare anger alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter. Motiveringen skall inte enbart bedömas mot bakgrund av rättsaktens lydelse, utan även mot bakgrund av dess sammanhang samt mot bakgrund av alla rättsregler som gäller för den berörda frågan (domen av den 29 februari 1996 i det ovan i punkt 106 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 86, och domen i det ovan i punkt 148 nämnda målet British Steel mot kommissionen, punkt 160). Motiveringen till en rättsakt skall dessutom bedömas med hänsyn till bland annat det intresse som de som rättsakten är riktad till eller andra personer som berörs av den i den mening som avses i artikel 33 andra stycket i fördraget kan ha av att erhålla förklaringar (domstolens dom av den 19 september 1985 i de förenade målen 172/83 och 226/83, Hoogovens Groep mot kommissionen, REG 1985, s. 2831, punkt 24, och domen i det ovan i punkt 148 nämnda målet British Steel mot kommissionen, punkt 160).

160 För övrigt följer det även av rättspraxis (domstolens dom av den 20 oktober 1987 i mål 119/86, Spanien mot rådet och kommissionen, REG 1987, s. 4121, punkt 51) att om ett övervägande i en omtvistad rättsakt innehåller en felaktig faktauppgift, kan detta formfel inte föranleda en ogiltigförklaring av rättsakten om de andra övervägandena ger en tillräcklig motivering.

161 I detta fall har sökandena klandrat svaranden för att ha gjort för det första en felaktig framställning av det planerade ekonomiska stödet, för det andra en felaktig framställning av de exempel på företagares uppträdanden som den tyska regeringen beskrev, för det tredje en felaktig framställning av sitt beslut av den 1 augusti 1988 och för det fjärde en felaktig framställning av omständigheterna kring hur de tidigare privata delägarna i NMH drog sig ur företaget.

2. Anmärkningen avseende en felaktig framställning av det planerade ekonomiska stödet

Parternas argument

162 Sökandena har hävdat att besluten 95/422 av den 4 april 1995, 96/178 av den 18 oktober 1995 och 96/484 av den 13 mars 1996 innehåller en felaktig och ofullständig skildring av de faktiska omständigheterna.

163 I beslut 95/422 ansåg svaranden att det planerade ekonomiska stödet inte utgjorde ett kapitaltillskott i NMH från Bayern, såsom delägare, utan en transaktion som var avsedd att minska företagets förluster. Denna framställning av fakta strider enligt sökandena mot de förklaringar som de tyska myndigheterna gav under det administrativa förfarandet. Framställningen var dock avgörande för kommissionens bedömning av det omtvistade stödet i förhållande till artikel 4 c i EKSG-fördraget. Sökandena menar att, eftersom bedömningen av denna grundläggande omständighet i beslutet är grundad på ett felaktigt underlag, är beslutet felaktigt motiverat, i strid med artikel 15 i EKSG-fördraget.

164 I besluten 96/178 och 96/484 ansåg svaranden felaktigt att de lån som Bayern hade beviljat utgjorde ett tillskott av eget kapital som inte skulle kunna återbetalas om

NMH gick i konkurs. Även om det följer av tysk rätt att ett lån som beviljas av en delägare vid en konkurs skall anses som ett tillskott av eget kapital, motiverade svaranden inte tillräckligt sin slutsats att ett lån som beviljas av en delägare som sådant skall likställas med ett tillskott av eget kapital.

165 Förbundsrepubliken Tyskland anser att svaranden, genom att genast beteckna betalningarna som ett förlustbidrag, har underlåtit att pröva frågan — vilken är avgörande för beteckningen av de omtvistade betalningarna som stöd i den mening som avses i artikel 4 c i EKSG-fördraget — huruvida Bayern har uppträtt såsom en privat investerare skulle ha uppträtt under liknande omständigheter.

166 Svaranden har framhållit att den motiverade sitt beslut 95/422 på grundval av den information som den fick av den tyska regeringen den 16 maj och den 15 juli 1994 och den har bestridit att besluten 96/178 och 96/484 är otillräckligt motiverade. Svaranden menar därför att anmärkningen skall förkastas.

Förstainstansrättens bedömning

— Mål T-129/95

167 Redogörelsen för de faktiska omständigheterna i beslut 95/422 återspeglar korrekt olika skrivelser från den tyska regeringen. Det framgår nämligen av skrivelsen av den 16 maj 1994 att "en kompensation till viss del för NMH:s förluster" samt "ett schablonbelopp som kompensation för företaget LSW:s värdeminskning" planerades (punkt 2). I skrivelsen av den 15 juli 1994 förklarade den tyska regeringen att "förlusttäckningen skall ske genom tillskott av likvida medel". I meddelandet från den tyska regeringen av den 24 februari 1995 framställs Bayerns betalningar till NMH som exceptionella företagsintäkter som direkt syftade till att minska företagets förluster, men de framställdes inte som kapitaltillskott.

168 Avsnitt IV i beslut 95/422 innehåller en klar och detaljerad redogörelse för skälen till att svaranden ansåg att tillskotten i fråga utgjorde statligt stöd, i synnerhet skälen till att svaranden bedömde att en normal privat investerare som verkade i en marknadsekonomi inte skulle ha beviljat dessa tillskott under liknande omständigheter.

— Målen T-2/96 och T-97/96

169 För det första innehåller besluten 96/178 och 96/484 detaljerade förklaringar till varför de beviljade lånen skall betecknas som kapitaltillskott. Närmare bestämt anges det att en privat delägare inte torde vara beredd att förse ett företag i svårigheter med ekonomiska medel om övriga delägare inte är beredda att bidra i förhållande till sina andelar (avsnitt IV fjärde stycket i beslut 96/178 och avsnitt IV femte stycket i beslut 96/484). I avsnitt IV femte stycket i dessa beslut angav svaranden att "[e]nligt tysk rätt skall delägarlån, som har beviljats eller inte dragits tillbaka under omständigheter då ett företags ekonomiska situation antingen innebar konkurs eller krävde extra riskkapital från delägarna, i konkursfall behandlas som tillskott av eget kapital" ("eigenkapitalersetzende Darlehen", enligt §§ 32a och 32b i GmbH-Gesetz). Enligt denna lagstiftning skall delägarlån som beviljas för att undvika ett företags insolvens och därmed sammanhängande konkurs principiellt likställas med tillskott av eget kapital.

170 För det andra gjorde svaranden i de ifrågasatta besluten, vid tillämpningen av kriteriet avseende en normalt försiktig privat investerare, en bedömning av lånevillkoren och erinrade om att de andra privata delägarna i NMH inte bidrog till lånen. I synnerhet motiverade svaranden noggrant sin slutsats att Bayern inte kunde förvänta sig någon återbetalning. I avsnitt IV fjortonde stycket i beslut 96/178 (avsnitt IV nionde stycket i beslut 96/484) angav den att "... Bayern inte vid någon tidpunkt hade kunnat förvänta sig återbetalning av lånen på totalt 49,895 miljoner tyska mark (26,53 miljoner ecu). Om NMH hade gått i konkurs hade lånen behandlats som eget kapital och delstaten hade kunnat få en återbetalning först när övriga fordringsägare

erhållit full betalning, vilket var högst osannolikt. Förutom det var Bayern alltid berett att avstå från fordringarna på dessa lån för att möjliggöra försäljningen av sina andelar i NMH och att behålla arbetstillfällen i den konjunktursvaga regionen Oberpfalz."

— Slutsats

171 Under dessa omständigheter beaktas i de ifrågasatta besluten korrekt den information som den tyska regeringen gav och de innehåller en motivering som gör det möjligt för sökandena att få kännedom om skälen för att svaranden betecknade de omtvistade lånen som statligt stöd i den mening som avses i artikel 4 c i EKSG-fördraget och som ger domstolen möjlighet att göra en legalitetsprövning. Den första anmärkningen skall därför förkastas.

3. Anmärkningen avseende en felaktig framställning i beslut 95/422 av de exempel på företagares uppträdanden som den tyska regeringen beskrev och begäran om konfidentiell behandling av dessa uppgifter

Begäran om konfidentiell behandling

— Parternas argument

172 I mål T-129/95 har sökandena begärt att förstainstansrätten skall se till att de namn som nämns i exemplen på företagares uppträdanden och i uppgifterna om interna transaktioner i de berörda företagen behandlas konfidentiellt och att de varken nämns i förhandlingsrapporten eller i andra offentliga handlingar.

173 Svaranden har motsatt sig sökandenas begäran.

— Förstainstansrättens bedömning

174 Med hänsyn till att uppgifterna i de nämnda exemplen bland annat är hämtade från tyska tidningsartiklar och även återfinns i beslut 95/422, vilket offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 21 oktober 1995, saknas det anledning att bevilja sökandenas begäran.

Sakprövningen av anmärkningen

— Parternas argument

175 Sökandena, med stöd av Förbundsrepubliken Tyskland, har i mål T-129/95 gjort gällande att framställningen och den rättsliga bedömningen av exemplen på företagares uppträdanden i beslut 95/422 (avsnitt IV fjärde stycket) är felaktiga. Den tyska regeringen gav exemplen i syfte att visa att Bayern uppträdde såsom en privat investerare skulle ha gjort. Enligt sökandena bevisar dessa exempel, även om de inte avser MH och LSW, att en privat investerare under liknande omständigheter skulle ha fattat samma beslut som Bayern.

176 I exemplet med Metallgesellschaft AG menar sökandena att borgenärsbankerna och aktieägarna inte, såsom angavs i beslut 95/422, vidtog stödåtgärder på grundval av strikta ekonomiska kriterier, utan av omsorg om att bevara sitt anseende. Deras uppträdande kan jämföras med hur Bayern har uppträtt i detta fall.

177 I exemplet med Weiherhammer ersatte svaranden den tyska regeringens redogörelse med sina egna antaganden. I beslut 95/422 anges följande: "Ett kapitaltillskott som gör det möjligt ... att överta ett bolag ... grundas på jämförelsen av kostnaderna för en likvidation/konkurs och det nödvändiga slutliga kapitaltillskottet." Denna framställning är oriktig, eftersom moderbolaget hade säkerställt att ett kapitaltillskott var mer betungande än en konkurs.

178 Vad beträffar exemplen med Digital Equipment och Graetz Holztechnik GmbH anges följande i beslut 95/422: "Kostnaderna för indragandet ('outsourcing') av vissa delar av bolag ... övertas för att säkerställa framtida leverans av vissa delar av egna produkter samtidigt som kostnaderna för dessa delar minskas och därmed uppnås en ekonomisk fördel."

179 Digital Equipment beviljade bolaget DITEC ett ekonomiskt stöd för att täcka de sociala kostnaderna och bilda eget kapital. DITEC tillverkade dock inte någon särskild produkt för Digital Equipment som gjorde att företaget kunde förvänta sig att stödet skulle ge avkastning i framtiden.

180 Vad beträffar Graetz Holztechnik konstaterade svaranden felaktigt att "bolaget Nokia avsåg att säkerställa sin egen försörjning när det sålde Graetz Holztechnik". Dessutom gjorde svaranden gällande att den tyska regeringen "ensidigt" framställde det ekonomiska stödet som en "garanti för [bolaget Graetz Holztechniks] omsättning". Tvärtom beskrev bolaget Graetz Holztechnik själv det ekonomiska stödet som en omsättningsgaranti, vilket för övrigt framgår av dess skrivelse av den 24 februari 1995.

181 Förbundsrepubliken Tyskland har framhållit att den bemötte kommissionens krav beträffande de nämnda företagarnas uppträdanden så fullständigt som möjligt, med hänsyn till att de privata företagen inte hade någon skyldighet att informera Bayern eller förbundsregeringen om sina investeringsplaner.

182 Dessutom menar Förbundsrepubliken Tyskland att det, för att komma fram till att det inte föreligger något statligt stöd i detta fall, är tillräckligt att konstatera att en privat investerares ekonomiska situation och motivation liknar de berörda offentliga myndigheternas ekonomiska situation och motivation (domen av den 10 juli 1986 i det ovan i punkt 76 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 13). För övrigt är det knappast möjligt att finna en situation som är identisk med de offentliga myndigheternas situation, framför allt om man beaktar de offentliga åtagandenas omfattning och antal.

183 Svaranden menar att anmärkningen skall förkastas och har därvid framhållit att beslut 95/422 inte är grundat på de omtvistade exemplen, utan på den information som den tyska regeringen gav.

— Förstainstansrättens bedömning

184 I beslut 95/422 redogjorde svaranden ingående för skälen till att Bayerns uppträdande inte kunde jämföras med de företagares uppträdande som sökandena nämnde. I synnerhet har svaranden, i avsnitt IV, framhållit att till skillnad från fallet med Bayern fanns det i de exempel som den tyska regeringen anförde ingen privat investerare som hade överlåtit sina andelar utan att därvid uppnå en ekonomisk fördel. Genom att konstatera denna skillnad visade svaranden att Bayerns uppträdande inte kunde jämföras med de nämnda företagarnas uppträdanden. Även om det antas att svarandens beskrivning av dessa företagares uppträdanden var ofullständig, på grund av den kortfattade information som den tyska regeringen gav, har varken sökandena eller Förbundsrepubliken Tyskland visat att denna brist har haft någon avgörande betydelse för beteckningen av lånen som stöd i den mening som avses i artikel 4 c i EKSG-fördraget.

185 Härav följer att den andra anmärkningen skall förkastas.

4. Anmärkningen avseende en felaktig framställning i beslut 95/422 av 1988 års beslut

Parternas argument

— Sakprövningen av anmärkningen

186 Sökandena och intervenienten Förbundsrepubliken Tyskland har gjort gällande att beslut 95/422 på ett ofullständigt sätt återger 1988 års beslut. I det sistnämnda beslutet bedömde kommissionen att Bayerns planerade medverkan i de företag som hade övertagit Maxhütte, såsom denna medverkan beskrevs i 1987 års ramavtal avseende en plan för övertagande, inte innefattade några element av statligt stöd.

187 I 1987 års ramavtal angavs dock att Bayern skulle betala stöd för att täcka kostnaderna för tidigare verksamhet ("Altlasten"). Avsikten med det omtvistade stödet på 56 miljoner DM var just att täcka sådana kostnader. Stödet omfattades av 1988 års beslut och godkändes således av svaranden.

188 Svaranden menar att anmärkningen skall förkastas och har därvid gjort gällande att 1988 års beslut inte avsåg stöd för att täcka kostnader för tidigare verksamhet.

— Begäran om företeende av handlingar

189 Eftersom svaranden har bestridit att kostnader för tidigare verksamhet låg till grund för 1988 års beslut, har sökandena bedömt att denna akt måste företes. De har

därför begärt att förstainstansrätten med stöd av artiklarna 64 och 65 i rättegångsreglerna skall anmoda svaranden att översända akten avseende 1988 års beslut.

190 Svaranden har invänt att det saknas anledning att bevilja sökandenas begäran.

Förstainstansrättens bedömning

— Sakprövningen av anmärkningen

191 1988 års beslut innehåller inte något uttryckligt omnämnande av frågan om kostnader för tidigare verksamhet. I punkt 5.5 i 1987 års ramavtal, som var i fråga i beslutet, anges emellertid följande:

"Die Anlagen werden altlastenfrei übernommen. Soweit eine altlastenfreie Übertragung nicht möglich ist, wird der Freistaat sicherstellen, daß NMH von den sich daraus ergebenden Verpflichtungen wirtschaftlich nicht betroffen wird." ("Anläggningarna skall överlåtas utan att belastas av kostnader för tidigare verksamhet. Om en sådan överlåtelse inte är möjlig, skall Bayern se till att NMH inte ådrar sig några förpliktelser på grund av detta.")

192 Med hänsyn till att hela 1987 års ramavtal, inklusive punkt 5.5, granskades i det förfarande som utmynnade i 1988 års beslut och att svaranden själv har medgivit att den granskade frågan om kostnader för tidigare verksamhet, kan svarandens argumentation att 1988 års beslut inte avsåg denna verksamhet inte godtas.

193 Eftersom ramavtalet rörde Bayerns åtaganden under åren 1987 och 1988, omfattar emellertid 1988 års beslut inte ekonomiskt stöd som Bayern senare beviljade NMH, bland annat stödet på 56 miljoner DM som utbetalades i enlighet med avtalet av den 27 januari 1995 (se ovan punkt 15).

194 Vidare framgår det av den tyska regeringens meddelande av den 16 maj 1994 (punkt 2) och av protokollet från Bayerns regeringsmöte den 4 november 1987, angående situationen i Maxhütte (punkt 11), att kostnaderna för tidigare verksamhet avsåg kostnader för föroreningar samt för saneringsåtgärder som syftade till att garantera ren luft, bekämpa buller och skydda grundvattnet.

195 Följaktligen finns det inget stöd för sökandens ståndpunkt att det omtvistade stödet på 56 miljoner DM godkändes genom 1988 års beslut.

196 Även om det antas att det finns fog för sökandens anmärkning avseende en felaktig beskrivning av detta beslut, har denna brist i alla fall ingen betydelse för beslut 95/422 och kan följaktligen inte medföra att detta skall ogiltigförklaras. Anmärkningen skall därför förkastas.

— Begäran om företeende av handlingar

197 Förstainstansrätten anser att handlingarna i målet innehåller tillräckligt med upplysningar och att det därför, samt med hänsyn till vad som har anförts ovan

(punkterna 191—195), inte finns anledning att förordna om företeende av akten avseende 1988 års beslut.

5. Anmärkningen avseende en felaktig framställning i beslut 95/422 av omständigheterna kring hur de tidigare privata delägarna i NMH drog sig ur företaget

Parternas argument

198 Enligt sökandena, med stöd av Förbundsrepubliken Tyskland, är beslut 95/422 grundat på en felaktig framställning av de faktiska omständigheterna, eftersom det i beslutet påstås att de tidigare privata delägarna (Krupp Stahl, Thyssen Stahl och Klöckner Stahl) inte betalade någonting när de drog sig ur företaget. Det nämns inte att dessa företag betalade ett "negativt försäljningspris" genom att senare bevilja NMH lån (förbundsregeringens kommunikéer av den 16 maj och den 15 juli 1994). I utbyte mot att de drog sig ur företaget överlät de nämligen dessa lånefordringar för en tredjedel av värdet, med NMH:s löfte om full återbetalning om företaget återigen skulle komma på fötter.

199 Förbundsrepubliken Tyskland har tillagt att Bayern, som är huvudägare i NMH, befann sig i en annan situation än den som de andra privata investerarna befann sig i när de överlät sina andelar. På grund av sina små andelar i NMH och att detta bolag konkurrerade med dem inom deras huvudverksamhet, deltog de inte i sökandet efter någon som kunde överta bolaget och i utarbetandet av en heltäckande ekonomisk plan för NMH. Trots dessa skillnader bedömde svaranden felaktigt de omtvistade betalningarna i förhållande till kriteriet avseende en förnuftig investerare genom att hänvisa till hur minoritetsägarna i fråga uppträdde.

200 Svaranden har invänt att framställningen av de faktiska omständigheterna i beslut 95/422 vad beträffar omständigheterna kring hur de tidigare privata delägarna drog sig ur företaget (avsnitt IV femte stycket) överensstämmer med framställningen i den tyska regeringens anmälan av den 16 maj 1994. Den erhöll inte någon information om eventuella ytterligare tillskott från tidigare delägare. Därför kan det argument som sökandena och den tyska regeringen har framfört i efterhand inte beaktas.

Förstainstansrättens bedömning

201 Den tyska regeringens skrivelser av den 16 maj och den 15 juli 1994 visar att de tidigare privata delägarna i NMH hade fått tillstånd av Bayern att sälja sina andelar den 30 juni 1993 (Klöckner) respektive den 21 mars 1994 (Thyssen och Krupp). Vidare sålde de faktiskt sina andelar för det symboliska priset av 1 DM. Samtidigt överläts lånefordringarna avseende de lån som de tidigare delägarna hade beviljat i juni och juli 1992 till Aicherkoncernen för ett lågt pris.

202 Härav följer att det förflöt ett år mellan de lån som de tidigare privata delägarna beviljade år 1992 och försäljningen av deras andelar under år 1993. Sökandena har dock inte visat att det finns något samband mellan dessa två händelser som styrker att de tidigare privata delägarna drog sig ur företaget mot ett vederlag.

203 Förbundsrepubliken Tysklands argumentation kan inte godtas. Det har redan konstaterats ovan (punkt 114) att, även om det antas att Bayern var huvudägare i NMH, svaranden inte uppenbart åsidosatte fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning genom att anse att Bayern, såsom investerare, hade intresse av att genomföra en lönsam transaktion, det vill säga att försöka få största möjliga avkastning på sin investering, på samma sätt som vilken investerare som helst som verkar i en marknadsekonomi och, i synnerhet, som de andra delägarna. Dessutom skulle en normalt försiktig privat investerare i ännu högre grad vara mån om att försäkra sig om att utsikterna är gynnsamma för ett lån som han beviljar ett bolag i vilket han är delägare, om han äger stora andelar i detta. Vidare har sökandena inte visat varför deras argument att NMH var en konkurrent till minoritetsinvesterarna i deras huvudverksamhet inte gällde när de deltog i övertagandet av NMH år 1990 och i samband med de lån som beviljades mellan år 1992 och början av år 1994. Även om det antas att det fanns ett skäl för detta, framgår det i alla fall inte av handlingarna i målet att svaranden var informerad om detta.

204 Följaktligen kan svaranden inte klandras för att uppenbart ha åsidosatt fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning vad beträffar transaktionerna i samband med att de tidigare privata delägarna drog sig ur företaget. Även om det antas att framställningen av omständigheterna kring dessa transaktioner är ofullständig, har sökandena i alla fall inte visat att denna brist var avgörande för bedömningen i beslut 95/422.

205 Härav följer att den fjärde anmärkningen skall förkastas.

Den andra delen av den tredje grunden: Beslutet att inte skjuta upp besluten 96/178 och 96/484 eller den skyldighet som föreskrivs i dessa att återbetala lånen, samt åsidosättande av principen om rättsligt skydd och av motiveringsskyldigheten (anmärkningar som enbart har framförts i målen T-2/96 och T-97/96)

Parternas argument

206 Sökanden NMH har klandrat svaranden för att den inte väntade med att fatta beslutet om lånen (artikel 1 i beslut 96/178 och i beslut 96/484) och med kravet på återbetalning av stödet (artikel 2 i dessa beslut) till dess att förstainstansrätten och domstolen hade avgjort de mål i vilka talan fördes mot beslut 95/422. Med hänsyn till det materiella sambandet mellan det första förfarandet, avseende det ekonomiska stödet, och de två andra förfarandena, avseende lånen, skulle en dom med fördelaktig utgång för NMH i det första förfarandet ha medfört att de andra två förfarandena förlorade sitt föremål.

207 Vidare har sökanden hävdat att en omedelbar återbetalning av det påstådda stödet, såsom föreskrivs i artikel 2 i beslut 96/178 och i beslut 96/484, skulle medföra att NMH skuldsattes för högt och därmed leda till företagets konkurs. Den onödigt generella och otillräckliga motiveringen i dessa beslut berövar sökanden ett verksamt rättsligt skydd.

208 Svaranden och Förenade kungariket menar att denna delgrund skall förkastas. Svaranden har framhållit att den i avsnitt V i beslut 96/178 och i beslut 96/484 ingående förklarade varför den inte ansåg att det fanns skäl för att skjuta upp beslutet om återbetalning.

209 Förenade kungariket har påpekat att stöd inte kan beviljas innan det har anmälts och godkänts enligt artiklarna 2—5 i femte beslutet om gemenskapsregler för statligt stöd till stålindustrin. Förenade kungariket har tillagt att även om sökandens talan i mål T-129/95 hade bifallits, skulle svaranden inte ha varit skyldig att uppskjuta de andra besluten avseende lånen. För övrigt avslog domstolens ordförande i sitt beslut i det ovan i punkt 50 nämnda målet Tyskland mot kommissionen (se punkt 79) sökandenas ansökan om uppskov.

Förstainstansrättens bedömning

210 Under den tredje grunden har sökanden NMH framfört i huvudsak två olika anmärkningar avseende beslutet att inte uppskjuta kravet på återbetalning i beslut 96/178 och i beslut 96/484 och avseende bristfällig motivering.

211 Vad beträffar den första anmärkningen skall det erinras om att ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden i princip skall återbetalas av mottagaren. Denna får inte dra fördel av att en medlemsstat har givit den offentliga medel i strid med bestämmelserna i EKSG-fördraget och i femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin. Kravet på omedelbar återbetalning, även om detta leder till det mottagande företagets konkurs, är således en naturlig följd av de stränga reglerna för stöd till stålindustrisektorn.

212 Det finns inte någon bestämmelse i EKSG-fördraget eller i femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin som ger kommissionen rätt att skjuta upp ett krav på återbetalning. Av artikel 39 första stycket i EKSG-fördraget följer att inte ens talan vid domstolen hindrar verkställighet.

213 Förstainstansrätten konstaterar dessutom att domstolen i beslutet i det ovan i punkt 50 nämnda målet Tyskland mot kommissionen fastslog att det begärda uppskovet inte kunde beviljas för att undvika en skada som — även om den antogs vara säker — föreföll som en oundviklig följd av tillämpningen av de stränga reglerna för stöd till stålindustrisektorn, vilka speciellt har till syfte att hindra särskilt skadliga konsekvenser för konkurrensen — och således för effektiva företags överlevnad — som skulle följa av att företag som inte skulle kunna överleva under normala marknadsvillkor bibehålls på ett konstlat sätt (punkt 80).

214 Under dessa omständigheter saknas det fog för sökandens första anmärkning.

215 Vad beträffar den påstådda bristen på motivering skall det framhållas att skälen för kravet på återbetalning anges i avsnitt V i beslut 96/178 och i beslut 96/484. Denna motivering var tillräcklig för att sökanden skulle kunna förstå skälen till att kravet på återbetalning inte sköts upp.

216 Härav följer att talan inte kan bifallas på någon del av den andra delen av den tredje grunden.

Den tredje delen av den tredje grunden: Otillåten uppdelning av förfarandena (anmärkningar som enbart har framförts i målen T-2/96 och T-97/96)

Parternas argument

217 Sökanden NMH har hävdat att de tre förfarandena avseende privatiseringen av NMH och beviljandet av lånen i grunden hänger ihop. Genom att inleda tre förfaranden har svaranden på ett konstlat sätt gjort åtskillnad på faktiska omständigheter som logiskt sett bör beaktas tillsammans. Svaranden har därmed gjort sig skyldig till ett handläggningsfel.

218 Svaranden och Förenade kungariket har bestridit detta och menar att anmärkningen skall förkastas.

Förstainstansrättens bedömning

219 Någon skyldighet för svaranden att behandla förevarande mål i ett enda förfarande följer inte av EKSG-fördraget eller femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin.

220 I detta fall var det fråga om dels ekonomiskt stöd som planerades i samband med privatiseringen av NMH, vilket den tyska regeringen anmälde till kommissionen den 16 maj 1994, dels lån som Bayern beviljade NMH mellan åren 1993 och 1995, vilka anmäldes till kommissionen först när de hade beviljats. Närmare bestämt fick kommissionen kännedom om utbetalningarna av de första delarna av dessa lån först den 15 juli 1994 och den 28 september 1994, det vill säga efter det att förfarandet som utmynnade i beslut 95/422 hade inletts, och utbetalningen av de fyra sista delarna anmäldes först efter det att förfarandet som utmynnade i beslut 96/178 hade inletts.

221 Härav framgår att dessa åtgärders beskaffenhet och villkor skilde sig åt, liksom tidpunkterna när de vidtogs. När det förfarande inleddes som utmynnade i beslut 95/422 hade svaranden dessutom inte kännedom om de ekonomiska åtgärder som blev föremål för de två senare besluten. Detta betyder att svaranden inte kunde ha granskat dem i samma förfarande.

222 Härav följer att talan inte kan bifallas på den tredje delen av den tredje grunden.

D — *Den fjärde grunden: Kränkning av rätten till försvar*

Parternas argument

223 I mål T-129/95 har sökandena klandrat svaranden för att ha kränkt deras och den tyska regeringens rätt till försvar genom att beröva dem rätten att yttra sig över bedömningen att Bayerns tillskott utgjorde ett förlustbidrag. Sökandena kunde inte ha förväntat sig en sådan bedömning, eftersom för det första det i meddelandet om inledande av förfarandet nämndes ett kapitaltillskott i NMH och för det andra kommissionens tjänstemän under ett möte mellan den behöriga kommissionsledamoten och Bayerns ekonomiminister påstod att formen för tillskottet saknade betydelse. Till stöd för sin anmärkning har de åberopat domstolens dom av den 29 juni 1994 i mål C-135/92, Fiskano mot kommissionen (REG 1994, s. I-2885), punkt 39, och förstainstansrättens dom av den 23 februari 1994 i de förenade målen T-39/92 och T-40/92, CB och Europay mot kommissionen (REG 1994, s. II-49), punkt 48.

224 I målen T-2/96 och T-97/96 har sökanden NMH gjort gällande att svaranden i ett förfarande som kan leda till att ett företag går i konkurs är skyldig att rådgöra med detta. Denna princip är särskilt viktig när, såsom i fråga om artikel 33 första stycket andra meningen i EKSG-fördraget, domstolsprövningen är begränsad.

225 För övrigt offentliggjorde svaranden enbart ett meddelande om förfarandet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, utan att upplysa sökandena om anmärkningarnas fullständiga innehåll.

226 Svaranden menar att grunden skall förkastas. Den följde nämligen artikel 6.1 i femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin och gav den tyska regeringen tillfälle att yttra sig över alla faktiska och rättsliga frågor som beaktades i de upplysningar som den tyska regeringen och Bayern bidrog med.

227 Företag som berörs av ett förfarande som inleds med stöd av artikel 6.1 i beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin har endast rätt att inkomma med synpunkter på beslutet att inleda förfarandet. Det är endast den berörda medlemsstaten, vilken är den enda som beslutet är riktat till, som har rätt att yttra sig.

Förstainstansrättens bedömning

228 Enligt fast rättspraxis är iakttagandet av rätten till försvar en grundläggande gemenskapsrättslig princip som skall säkerställas i varje förfarande som inleds mot en person och som kan leda till en rättsakt som går denna person emot, även när det inte föreligger regler för det ifrågavarande förfarandet (domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen, REG 1990, s. I-307, punkterna 29—31, svensk specialutgåva, volym 10, av den 10 juli 1986 i det ovan i punkt 76 nämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 28, och av den 21 mars 1990 i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen, REG 1990, s. I-959, punkt 46, svensk specialutgåva, volym 10).

229 I artikel 6.4 i femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin föreskrivs följande: "Om kommissionen efter att ha givit berörda parter tillfälle att yttra sig finner att stöd i ett visst fall är oförenligt med bestämmelserna i föreliggande beslut, skall den underrätta medlemsstaten i fråga om sitt beslut."

230 Det framgår varken av ordalydelsen av denna artikel, av någon annan bestämmelse om statligt stöd eller av gemenskapens rättspraxis att kommissionen skulle vara skyldig att låta mottagaren av de statliga medlen yttra sig över den rättsliga bedömning som kommissionen gör av tillhandahållandet av dessa medel.

231 Det framgår inte heller att kommissionen, efter att ha givit den berörda medlemsstaten tillfälle att yttra sig, skulle vara skyldig att informera den om sitt ställningstagande innan den fattar sitt beslut. Även om det fanns en sådan skyldighet skulle de berörda företagen inte på grund av denna kunna åberopa någon rätt att yttra sig. I domarna i de ovan i punkt 223 nämnda målen Fiskano mot kommissionen och CB och Europay mot kommissionen, som sökandena har åberopat till stöd för sin talan, fastslås endast en rätt för företag eller företagssammanslutningar att i varje förfarande som kan leda till påföljder få framföra synpunkter på om de faktiska omständigheter och anmärkningar som kommissionen gör gällande är riktiga och relevanta.

232 Sökandena kan inte klandra svaranden för att endast ha informerat dem genom offentliggörandet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* av meddelandet om inledande av ett förfarande enligt artikel 6.4 i femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin. Det framgår av rättspraxis angående artikel 93.2 i EG-fördraget att det inte krävs att enskilda personer får individuell underrättelse. Bestämmelsens enda syfte är att ålägga kommissionen att se till att alla som kan komma att beröras underrättas om att ett förfarande har inletts och att de får möjlighet att framföra sina synpunkter på detta. Under dessa omständigheter är offentliggörande av ett meddelande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ett lämpligt och tillräckligt medel för att informera alla berörda parter om att ett förfarande inletts (domen i det ovan i punkt 131 nämnda målet Intermills mot kommissionen, punkt 17). Eftersom syftet med artikel 6.4 är jämförbart med syftet med artikel 93.2 i EG-fördraget, och eftersom artikeln enligt sin ordalydelse inte ger enskilda rätt till individuella underrättelser, skall den tolkas så att det är tillräckligt att offentliggöra ett meddelande om inledande av ett förfarande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

233 I detta fall hade sökandena möjlighet att framföra synpunkter på svarandens konstateranden av fakta och bedömningar i meddelandet om inledande av förfarandet i fråga, även om de inte utnyttjade denna möjlighet.

234 Dessutom framgår det av handlingarna i målet (se ovan punkterna 29—32, 35—37 och 40—42) att den tyska regeringen yttrade sig i vederbörlig ordning, vilket innebär att även dess rätt till försvar har beaktats.

235 Härav följer att beslut 95/422, beslut 96/178 och beslut 96/484 inte är rättsstridiga på grund av att rätten till försvar skulle ha kränkts.

236 Talan kan således inte bifallas på den fjärde grunden.

E — *Slutsats*

237 Av vad som har anförts ovan följer att talan inte kan bifallas på någon av de anförda grunderna. Eftersom sökandena inte har styrkt att de ifrågasatta besluten är rättsstridiga, skall talan i förevarande mål ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

238 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Svaranden har yrkat att sökandena skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökandena har tappat målet, skall svarandens yrkande bifallas.

239 Enligt artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna skall medlemsstater och institutioner som har intervenerat i ett mål bära sina rättegångskostnader. Detta betyder att intervenienterna Förbundsrepubliken Tyskland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland skall bära sina kostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(femte avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

1) Begäran om konfidentiell behandling avslås.

2) Begäran om tillgång till akten avseende kommissionens beslut av den 1 augusti 1988 avslås.

3) Talan i de förenade målen T-129/95, T-2/96 och T-97/96 ogillas.

4) Sökandena skall bära sina och svarandens rättegångskostnader.

5) Förbundsrepubliken Tyskland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland skall bära sina rättegångskostnader.

Azizi García-Valdecasas Moura Ramos

Jaeger Mengozzi

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 21 januari 1999.

H. Jung J. Azizi

Justitiesekreterare Ordförande

Innehåll

Tillämpliga bestämmelser ..... II - 23

Faktiska omständigheter i målet ..... II - 26

Bakgrund ..... II - 26

1. Bildandet av sökandebolaget Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH ..... II - 26

2. Delstaten Bayerns delägarskap i företagen NMH och Lech-Stahlwerke GmbH .. II - 27

3. Privatiseringsplanen för NMH ..... II - 28

4. Lån till NMH ..... II - 30

Administrativt förfarande ..... II - 32

1. Förfarandet avseende de planerade finansieringsåtgärderna i samband med privatiseringen av NMH (mål T-129/95) ..... II - 32

2. Förfarandet avseende de lån som beviljades mellan mars 1993 och augusti 1994 (mål T-2/96) ..... II - 34

3. Förfarandet avseende de lån som beviljades mellan juli 1994 och mars 1995 (mål T-97/96) ..... II - 35

Förfarandet ..... II - 36

Mål T-129/95 ..... II - 36

Mål T-2/96 ..... II - 36

Mål T-97/96 ..... II - 37

De förenade målen T-129/95, T-2/96 och T-97/96 ..... II - 38

Parternas yrkanden ..... II - 39

Prövning i sak ..... II - 41

A — Den första grunden: Överträdelse av artikel 4 c i EKSG-fördraget ..... II - 42

Sökandenas argument ..... II - 42

1. Inledning ..... II - 42

a) Kriteriet avseende en privat investerare ..... II - 42

b) Argumenten beträffande kriteriet avseende en privat investerare ..... II - 43

— Privat investerare av jämförbar storlek ..... II - 43

— Liknande situation ..... II - 43

— Ekonomiska skäl och utsikter till avkastning ..... II - 43

2. Bayerns kapitaltillskott i NMH och LSW ..... II - 45

3. Bayerns stöd på 56 miljoner DM till NMH för investeringar (mål T-129/95). II - 46

4. Bayerns lån till NMH (målen T-2/96 och T-97/96) ..... II - 46

Svarandens och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands argument II - 48

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 48

1. Inledning ..... II - 48

a) Artikel 4 c i EKSG-fördraget ..... II - 48

b) Domstolsprövningen av kommissionens bedömningar vid tillämpningen av femte beslutet om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin ..... II - 49

c) Kriteriet avseende en privat investerare ..... II - 50

2. Tillämpningen av kriteriet avseende en privat investerare på kapitaltillskottet i NMH och LSW ..... II - 52

a) Privat investerare av en jämförbar storlek som befinner sig i en liknande situation ..... II - 52

b) Utsikterna till avkastning ..... II - 53

c) Risken för att Bayerns anseende skulle fläckas ..... II - 55

3. Stödet på 56 miljoner DM till NMH för investeringar (mål T-129/95) ..... II - 56

4. Tillämpningen av kriteriet avseende en privat investerare på de lån som Bayern beviljade (målen T-2/96 och T-97/96) ..... II - 57

a) Beteckningen av lånen som statligt stöd ..... II - 57

b) Hänvisningen till den tyska lagen om bolag med begränsat ansvar ..... II - 58

c) Eventuell återbetalning av lånen ..... II - 59

5. Slutsats ..... II - 60

B — Den andra grunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen ..... II - 60

Parternas argument ..... II - 60

Svarandens och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands argument. II - 61

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 61

1. Tillämpningen av ett minimikriterium på statligt stöd ..... II - 61

2. Kommissionens påstådda skyldighet att besluta om ändringar av villkoren för att bevilja stödet i stället för att besluta om stödets återbetalning ..... II - 63

3. Artikel 5 tredje strecksatsen i EKSG-fördraget ..... II - 64

4. Slutsats ..... II - 64

C — Den tredje grunden: Åsidosättande av väsentliga formkrav ..... II - 64

Den första delen av den tredje grunden: Falsk framställning av flera fakta i de ifrågasatta besluten samt, i anledning av detta, bristfällig motivering ..... II - 65

1. Inledning ..... II - 65

2. Anmärkningen avseende en felaktig framställning av det planerade ekonomiska stödet ..... II - 66

Parternas argument ..... II - 66

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 67

— Mål T-129/95 ..... II - 67

— Målen T-2/96 och T-97/96 ..... II - 68

— Slutsats ..... II - 69

3. Anmärkningen avseende en felaktig framställning i beslut 95/422 av de exempel på företagares uppträdanden som den tyska regeringen beskrev och begäran om konfidentiell behandling av dessa uppgifter ..... II - 69

Begäran om konfidentiell behandling ..... II - 69

— Parternas argument ..... II - 69

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 70

Sakprövningen av anmärkningen ..... II - 70

— Parternas argument ..... II - 70

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 72

4. Anmärkningen avseende en felaktig framställning i beslut 95/422 av 1988 års beslut ..... II - 73

Parternas argument ..... II - 73

— Sakprövningen av anmärkningen ..... II - 73

— Begäran om företeende av handlingar ..... II - 73

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 74

— Sakprövningen av anmärkningen ..... II - 74

— Begäran om företeende av handlingar ..... II - 75

5. Anmärkningen avseende en felaktig framställning i beslut 95/422 av omständigheterna kring hur de tidigare privata delägarna i NMH drog sig ur företaget ..... II - 76

Parternas argument ..... II - 76

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 77

Den andra delen av den tredje grunden: Beslutet att inte skjuta upp besluten 96/178 och 96/484 eller den skyldighet som föreskrivs i dessa att återbetala lånen, samt åsidosättande av principen om rättsligt skydd och av motiveringsskyldigheten (anmärkningar som enbart har framförts i målen T-2/96 och T-97/96) ..... II - 78

Parternas argument ..... II - 78

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 79

Den tredje delen av den tredje grunden: Otillåten uppdelning av förfarandena (anmärkningar som enbart har framförts i målen T-2/96 och T-97/96) ..... II - 81

Parternas argument ..... II - 81

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 81

D — Den fjärde grunden: Kränkning av rätten till försvar ..... II - 82

Parternas argument ..... II - 82

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 83

E — Slutsats ..... II - 85

Rättegångskostnader ..... II - 86